

Výroční zpráva 2008

The Annual Report

Zoologická zahrada Ohrada Hluboká nad Vltavou

příspěvková organizace Jihočeského kraje

377 41 Hluboká nad Vltavou č. 417

tel.: +420 387 002 211

fax: +420 387 965 445

e-mail: info@zoo-ohrada.cz

www.zoo-ohrada.cz

IČO: 00410829

Zřizovatel:

Jihočeský kraj

U zimního stadionu 1952/2, 370 76 České Budějovice, IČO: 70890650

Členství v mezinárodních organizacích:

Unie českých a slovenských zoologických zahrad - UCSZ

Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií - EAZA

Euroazijská regionální asociace zoologických zahrad a akvárií - EARAZA

Mezinárodní asociace vzdělávacích pracovníků zoologických zahrad - IZE

Členství v jiných organizacích:

Unie stanic pro handicapované živočichy

Slovo ředitele

Koukám z okna kanceláře a přemýšlím, jaký vlastně byl rok 2008 pro naši zoologickou zahradu. Utekl tak rychle, že z něho zůstaly v paměti jen zlomky a už se zde hromadí myšlenky na další. Je možno ho považovat za poměrně úspěšný, rozhodně však nebyl jednoduchý.

Oproti roku 2007 došlo sice k poklesu návštěvnosti, přesto konečný počet přesahující 230 tisíc osob můžeme považovat za dobrý výsledek. Vždyť se jedná o historicky druhou nejvyšší návštěvnost Zoo Ohrada. Pravděpodobnou příčinu poklesu návštěvnosti lze hledat v možnosti parkování v okolí zoologické zahrady. Sice jsme získali do správy nově vybudované parkoviště pro 30 vozidel, které bylo postaveno za podpory Jihočeského kraje a SUS České Budějovice, čímž se zvýšila kapacita parkovacích míst pro návštěvníky zoo na 110, ale ani to nestačí pokrýt zájem a potřeby. Přitom se jedná o faktor, který je limitující. Z tohoto pohledu lze říci, že jsme dosáhli maximální možné návštěvnosti. Tento problém již nějakou dobu řeším a věřím, že do budoucna bude u zoo dostatek parkovacích míst. Ale nelze vše svádět na objektivní příčiny. V dalším období je nutné provést změny i v propagaci organizace.

Uplynulý rok byl pozitivní i z pohledu chovatelského. Mimo opakovaných úspěšných odchovů mnoha druhů zvířat jsme v loňském roce zaznamenali i první odchovy kosmanů zadržovaných, užovek podplamatých, rosníček zelených, kuněk východních a dalších zajímavých druhů. Naše zoo se rovněž podílí na několika záchranných programech, především na projektu „Reintrodukce puštíka bělavého středoevropského v Národním parku Šumava“. S Národním parkem Šumava spolupracujeme také jako konzultanti při přípravě jeho zoologického programu. Další nezanedbatelnou součástí prezentace našich zvířat jsou i výstavy, kde se pravidelně snažíme ukázat druhy, pro které ještě nemáme vybudované stálé expozice. O tom všem ale více ve zprávě zoologického oddělení....

Investiční činnost zoo byla v roce 2008 méně bohatá než v uplynulých letech. I přes to jsme pro návštěvníky otevřeli nové moderní expozice. Větší pozornost byla věnována zkvalitnění infrastruktury zoo. Byla vybudována nová ČOV a zahájena výstavba mostu v zadní části Munického rybníka. Díky tomu se návštěvníci dostanou do posledního prostoru zoo, který dosud nebyl zpřístupněn. Větší investiční činnost se očekává v příštích letech.

Na závěr mého krátkého zhodnocení mi dovoluďte poděkovat pracovníkům zoologické zahrady za obětavou práci, návštěvníkům za přízeň, kterou nám věnují, přátelům zoo a sponzorům za podporu. Největší dík pak zřizovateli - Jihočeskému kraji za podporu, bez které bychom nemohli pracovat. Taktéž i zaměstnancům Krajského úřadu JčK za každodenní pomoc při rozvoji a provozu zoo. Velmi si vážíme této podpory a pomoci.

Vladimír Pokorný

Rosnička zelená

Personál zoo k 31. 12. 2008

Pokorný Vladimír, Ing. ředitel
Šoulová Lucie asistentka ředitele

Zoologické oddělení:

Kubát Ivan, Mgr. zoolog, vedoucí odd.
Králičková Jitka kurátorka, zástupce vedoucího odd.

Čížková Radmila kurátorka
Diesner Josef technický pracovník oddělení

Drha Martin chovatel
Gargaš David chovatel
Chrtová Jana chovatelka
Kriger Dalibor chovatel
Klor Karel chovatel
Kümmlová Lenka chovatelka
Lamačová Jana chovatelka
Tichá Pavlína chovatelka
Zigová Marie chovatelka

Oddělení ekologické výchovy a propagace:

Kössl Roman, RNDr. vedoucí oddělení, zástupce ředitele
Hartlová Michaela zoopedagog
Štětková Zuzana, Ing. zoopedagog
Vičková Kateřina, Mgr. zoopedagog
Hosnedlová Martina referent propagace

Provozní oddělení:

Batka Václav vedoucí oddělení
Fučík Martin zahradník, zástupce vedoucího odd.

Čížek Pavel údržbář
Houška Jaroslav investiční referent
Jindrová Božena zahradnice
Jordák Ivan údržbář
Kočvara Ladislav zahradník
Mejda Tomáš údržbář
Vácha Jaromír údržbář
Vosejпка Jiří údržbář

Hospodářsko-správní oddělení:

Daněk Milan, Ing. ekonom, vedoucí odd.
Baťková Magdalena pokladní
Bubelová Dana pokladní
Chochořatá Jiřina mzdová účetní

Vedlejší hospodářská činnost:

Švihel Martin vedoucí VHČ
Eliáš Vladislav kuchař
Hruška Jan kuchař
Hrušková Anna pomocná síla
Králová Kateřina servírka
Krnínský Miroslav kuchař
Litecká Mária pomocná síla
Lohonková Tereza servírka
Maurencová Alena pomocná síla
Šroubová Sylvie servírka
Šťacková Monika servírka
Šulista Jiří číšník
Zwettlerová Růžena kuchařka

Externí veterinární lékař:

Krejcar Emanuel, MVDr.

Externí vedoucí zookroužku:

Doubnerová Klára, Bc.

Celkový fyzický počet zaměstnanců k 31.12.2008: 47

V průběhu roku nastoupilo celkem 32 nových zaměstnanců a odešlo celkem 27 zaměstnanců.

Zoologické oddělení

Mgr. Ivan Kubát

Rok 2008 nebyl bohatý na otevírání nových expozic tak jako období před ním, přesto se nám podařilo ukázat návštěvníkům další, nové druhy zvířat. V personální oblasti jsme měli některé drobné problémy díky dlouhodobé nemocnosti a střídání pracovníků na úseku zvláštních pracovišť, především v kuchyni zvířat. Zdá se, že momentálně jsou tyto problémy vyřešeny.

Expozice, chovatelské zázemí

Dokončili jsme novou expozici americké fauny KOATI. Název jsme odvodili od domorodého pojmenování našich nosálů červených (*Nasua nasua*). Těm byl vytvořen podstatně větší, otevřený výběh i vnitřní ubikace. Druhá část této expozice je věnovaná tropickým druhům. Poprvé jsou zde u nás k vidění zástupci nejmenších primátů, jihoamerických drápkatých opiček (*Callitrichidae*), ke kterým chceme do spodního patra výběhu v tomto roce pustit i mary stepní (*Dolichotis patagonum*). Celá expozice je oddělena od návštěvníků vodním příkopem, který pro její větší pestrost obývají jak vodní želvy, tak i některé druhy atraktivních ryb. Výhodou vnitřní expozice KOATI je i malé zázemí, které nám umožňuje v případě potřeby oba druhy opiček oddělit.

Zkrátka nepřišla ani naše velká kolekce vodních ptáků. Pro naše kolpíky bílé (*Platalea leucorodia*) a kvakoše noční (*Nycticorax nycticorax*) jsme otevřeli novou velkou voliéru, kde mají dostatek možností pro hnízdění. Její součástí je i větší vodní plocha, kterou obývají některé vzácnější druhy kachen. Také zde navazuje na tuto expozici zázemí, kde máme možnost tyto ptáky zimovat. Další novinkou je zpřístupnění „nory“ v expozici „Jezevčí skála“, kde mohou návštěvníci nahlédnout do soukromí našich lišek obecných (*Vulpes vulpes*) a jezevců evropských (*Meles meles*).

Další nezanedbatelnou součástí prezentace našich zvířat jsou i výstavy, kde se pravidelně snažíme, spolu s pracovníky našeho oddělení ekologické výchovy a propagace, ukázat druhy pro které ještě nemáme vybudované stálé expozice. Po v minulosti úspěšných výstavách, kde byli k vidění např. švábi a pavouci, jsme v loňském roce přiblížili návštěvníkům i naše druhy obojživelníků. Pro tyto výstavy využíváme jak zvířata, které žijí v zázemí naší zoologické zahrady, tak i zvířata zapůjčená od jiných chovatelů.

Nová zvířata

Jak jsem se již výše zmínil, poprvé mají naši návštěvníci možnost u nás vidět i dva druhy jihoamerických drápkatých opiček. Jsou to kosmani zakrslí (*Callithrix pygmaea*) a Tamariní pinčí (*Saguinus oedipus*). Prvně jmenovaný druh nám udělal velkou radost, hned v tomto roce se nám ho podařilo rozmnožit. Dalšími zcela novými druhy pro naši zahradu jsou z ptáků například jeřáb panenský (*Anthropoides virgo*), papoušek vlaštovčí (*Lathamus discolor*), kalous pustovka (*Asio flammeus*), mandelík hajný (*Coracias garrulus*), hýl obecný (*Pyrrhula pyrrhula*) a stehlík obecný (*Carduelis carduelis*), z dalších zvířat pak užovka tenkoocasá (*Orthriophis taeniurus*), kuňka obecná (*Bombina bombina*), čolek horský (*Triturus alpestris*) a mlok skvrnitý (*Salamandra salamandra*).

Samozřejmě pokračuje i doplňování a zkvalitňování stávající kolekce našich zvířat. K našim klokanům rudokrým (*Macropus rufogriseus*) jsme přidali nového, nepříbuzného samce, u ptáků jsme doplnili např. čápy bílé (*Ciconia ciconia*), volavky bílé (*Egretta alba*), bernešky rudokrké (*Branta ruficollis*), poláky malé (*Aythya nyroca*), sokoli stěhovavé (*Falco peregrinus*), čejky chokolaté (*Vanellus vanellus*) a syce rousné (*Aegolius funereus*), u plazů užovky obojkové (*Natrix natrix*) a zmije obecné (*Vipera berus*).

Některá zvířata se k nám do zoologické zahrady dostanou i prostřednictvím naší provozované Stanice pro handicapované živočichy, o které se zmiňujeme na jiném místě této výroční zprávy. Díky ní a díky jiným stanicím, s kterými spolupracujeme jsme získali např. výše zmíněné sokoly, pustovky, chřástaly vodní (*Rallus aquaticus*) a některé pěvce, užovky hladké (*Coronella austriaca*) a zmije obecné (*Vipera berus*). Prostřednictvím této stanice míváme možnost pracovat s pro naši přírodu vzácnými druhy. V loňském roce jsme do ní přijali potáplici malou (*Gavia stehalata*) a poštolku rudonohou (*Falco vespertinus*). Posledně jmenovaný druh k nám byl bohužel přinesen po zranění elektrickým proudem a nepřežil.

Nová expozice jihoamerické fauny Koati

Odchovy

Je několik druhů zvířat, u nás především ptáků, na které se můžeme co se odchovů týká spolehnout. Naše početné hejno plameňáků růžových starosvětských (*Phoenicopeterus ruber roseus*) má již několik let pravidelně více jak 10 mládat. Také loni jich měli 11. Skupinou, u které se nám již tradičně v této oblasti daří, jsou sovy (*Strigiformes*). Chováme všechny v Evropě se vyskytující sovy, to je celkem 13 druhů, z kterých se nám 5 rozmnožilo. Vážíme si především

opakujících se odchovů puštíka bradatého (*Strix nebulosa lapponica*), ale i našich malých druhů, kulíška nejmenšího (*Glaucidium passerinum*) a výřečka malého (*Otus scops*). Poprvé jsme rozmnožili husu malou (*Anser erythropus*), morčáka bílého (*Mergus albellus*), poštolku obecnou (*Falco tinnunculus*) a některé pěvce. Ty máme umístěné v naší nové velké průchozí voliéře „Český les“, kde jsme v chovu těchto ptáků zaznamenali první úspěchy. Vyhlíhli se nám zde drozdí zpěvní (*Turdus philomelos*) a hýlí obecní (*Pyrrhula pyrrhula*). Také v další, pro návštěvníky přístupné průchozí voliéře pro bahňáky a jiné, podobným způsobem života žijící ptáky, jsme měli mláďata. Naše kolonie volavek rúsohlavých (*Bubulcus ibis*) jich měla osm.

Další skupinou, kde míváme pravidelně mláďata jsou papoušci (*Psittaciformes*). A také naše hejno papoušků patagonských (*Cyanoliseus patagonus*), umístěné jako součást nové expozice KOATI, mělo osm mládat.

Savce a ostatní zvířata máme u nás zastoupeny v menší míře než ptáky a tudíž je i počet mládat menší. Jak už jsme uvedli výše, poprvé se u nás rozmnožili kosmani zakrslí (*Callithrix pygmaea*), dále jsme měli mláďata u kočkodanů husarských (*Erythrocebus patas*), kusu liščích (*Trichosaurus vulpecula*), nosálů červených (*Nasua nasua*), muflonů (*Ovis aries musimon*), burunduků (*Tamias sibiricus*) a psounů prériových (*Cynomys ludovicianus*). První odchov jsme zaznamenali i u užovek podplamatých (*Natrix tessellata*), rosníček zelených (*Hyla arborea*) a kuněk východních (*Bombina orientalis*). Rád se zmíním i o rozmnožení užovek stromových (*Zamenis longissimus*) a zmijí obecných (*Vipera berus*), které navazují na jejich odchovy v minulých letech.

Naše další aktivity

Stejně jako v minulých letech se naši pracovníci účastnili práce některých odborných komisí při Unii českých a slovenských zoologických zahrad a byli jsme na konferenci věnované chovu různých druhů dropů Eurasie, pořádané Euroasijskou regionální organizací zoologických zahrad a akvárií. Naše Zoo se rovněž podílí na několika záchranných programech, především na projektu „Reintrodukce puštíka bělavého středoevropského (*Strix uralensis macroura*) v Národním parku Šumava“. S národním parkem Šumava spolupracujeme také jako konzultanti při přípravě jeho zoologického programu.

Přehled druhů chovaných v roce 2008

Summary of different kinds of animals bred during 2008

	Druhy - Species	Jedinci - Specimens
Savci - Mammals	34	149
Ptáci - Birds	146	692
Plazi - Reptiles	24	205
Obojživelníci - Amphibians	8	59
Ryby - Fishes	19	62
Bezobratlí - Invertebrates	25	1272
CELKEM - TOTAL	256	2439

Vysvětlivky - Legend:

EEP - Evropský záchranný program - European Endangered Species Programme

ESB - Evropská plemenná kniha - European StudBook

ISB - Mezinárodní plemenná kniha - International StudBook

RDB - Světový červený seznam - Red Data Book (**LC** slabě ohrožený - least concern,

LR částečně ohrožený - lower risk, **VU** zranitelný - vulnerable, **EN** ohrožený - endangered, **CR** kriticky ohrožený - critically endangered)

CITES I, II, III - přílohy I až III seznamu Washingtonské úmluvy - Categories of the Washington Convention

Ochrana v České republice - Conservation in Czech Republic:

KOH - kriticky ohrožený druh - critically endangered; **SOH** - silně ohrožený druh - strong endangered; **OH** - ohrožený druh fauny ČR - endangered

1.0 samec; 0.1 samice; 0.0.1 neurčené pohlaví

Savci - *Mammalia* - Mammals

k 31. 12. 2008: 34 druhy - species / 149 jedinců - specimens

Název Species	Ochrana druhu	Stav k 1. 1. 2008 Status	Příchod Arrival	Odchovy mládat Births	Odchod Departure	Úhyn Death	Stav k 31. 12. 2008 Status
Vačnatci - marsupialia							
Kusu liščí <i>Trichosurus vulpecula</i>	RDB=LR	1,1		0,1			1,2
Klokan rudokrký <i>Macropus rufogriseus</i>	RDB=LR	2,4	1		1	1,1	1,3
Klokánek králikovitý <i>Bettongia penicillata</i>	EEP, ISB, RDB=LR, CITES I	5,3					5,3
Letouni - chiroptera							
Kaloň pobřežní <i>Pteropus hypomelanus</i>	RDB=LR	2,1					2,1
Primáti - primates							
Kočkodan husarský <i>Erythrocebus patas</i>	RDB=LR	5,5		0,1	3,2	1	1,4
Kosman zakrslý <i>Callithrix pygmaea</i>	RDB=LC		1,1,1	0,0,1			1,1,2

Název Species	Ochrana druhu	Stav k 1. 1. 2008 Status	Příchod Arrival	Odchovy mládat Births	Odchod Departure	Úhyn Death	Stav k 31. 12. 2008 Status
Tamarin pinčí <i>Saguinus oedipus</i>	EEP, ISB, RDB =EN, CITES I		1,1				1,1
Šelmy - carnivora							
Vlk eurasijský <i>Canis lupus lupus</i>	RDB=LC CITES I, KOH	1,2					1,2
Liška obecná <i>Vulpes vulpes</i>	RDB=LC	1,2					1,2
Medvěd hnědý <i>Ursus arctos</i>	RDB=LR, KOH	2					2
Nosál červený <i>Nasua nasua</i>	RDB=LR	1,2		1,2			2,4
Fretka <i>Mustela furo</i>			1				1
Jezevec lesní <i>Meles meles</i>	RDB=LR	1,1					1,1
Kolonok <i>Mustela sibirica</i>	RDB=LR	0,1					0,1
Kuna lesní <i>Martes martes</i>	RDB=LR	1					1
Tchoř tmavý <i>Mustela putorius</i>	RDB=LR	1,1					1,1
Vydra říční <i>Lutra lutra</i>	EEP, RDB=NT CITES I, SOH	1,1					1,1
Ženetka tečkovaná <i>Genetta genetta</i>	RDB=LR	1,1					1,1
Kočka divoká <i>Felis silvestris</i>	RDB=LC, KOH	3,4					3,4
Rys ostrovid <i>Lynx lynx</i>	ESB, RDB =NT, SOH	1				1	
Hlodavci - rodentia							
Burunduk <i>Tamias sibiricus</i>	RDB=LR	2,2		1,2	1	0,1	2,3
Křeček polní <i>Cricetus cricetus</i>	RDB=LR, SOH	2,3			0,2	2,1	
Morče divoké <i>Cavia aperea</i>	RDB=LR	2,4			1,1	1,1	0,2
Morče uruguayaské <i>Cavia magna</i>	RDB=LR		0,0,4				0,0,4
Plich velký <i>Glis glis</i>	RDB=LR, OH		0,1				0,1
Psoun prériový <i>Cynomys ludovicianus</i>	RDB=LR	1,3		0,0,4	0,0,1		1,3,3
Veverka obecná <i>Sciurus vulgaris</i>	RDB=NT, OH	3,7			0,2	2	1,5
Lichokopytníci - perissodactyla							
Kůň domácí - pony <i>Equus caballus</i>		1,1					1,1

Název Species	Ochrana druhu	Stav k 1. 1. 2008 Status	Příchod Arrival	Odchovy mládat Births	Odchod Departure	Úhyn Death	Stav k 31. 12. 2008 Status
Sudokopytníci - artiodactyla							
Daněk evropský <i>Dama dama</i>	RDB=LR	2					2
Koza domácí <i>Capra hircus</i>		2,7	3,2	3,8	2,4		6,13
Koza domácí - bezrohá, hnědá <i>Capra hircus</i>		0,1					0,1
Muflon <i>Ovis aries musimon</i>		1,6	0,1	1,3	1,3		1,7
Ovce domácí - quessantská <i>Ovis aries aries</i>		2,1		2,3			4,13
Srnec evropský <i>Capreolus capreolus</i>	RDB=LR	0,1	0,1				0,2
Zajíci - lagomorpha							
Zajíc polní <i>Lepus europaeus</i>	RDB=LR	1,1,3	0,0,2				1,1,5
Králík divoký <i>Oryctolagus cuniculus</i>	RDB=LR	1,1,10		0,0,3	0,0,10		1,1,3

Ptáci - aves - birds

k 31.12.2008: 146 Druhů - species / 692 jedinci - specimen

Název Species	Ochrana druhu	Stav k 1. 1. 2008 Status	Příchod Arrival	Odchovy mládat Births	Odchod Departure	Úhyn Death	Stav k 31. 12. 2008 Status
Veslonozí - pelecaniformes							
Kormorán velký <i>Phalacrocorax carbo</i>	RDB=LC, OH	0,0,2					0,0,2
Pelikán bílý <i>Pelecanus onocrotalus</i>	RDB=LC	2,2					2,2
Brodiví - ciconiiformes							
Čáp bílý <i>Ciconia ciconia</i>	RDB=LC, OH	0,1	1				1,1
Čáp černý <i>Ciconia nigra</i>	ESB, RDB=LC SOH	1,2				0,1	1,1
Ibis hnědý <i>Plegadis falcinellus</i>	RDB=LC		0,0,4				0,0,4
Kolpík bílý <i>Platalea leucorodia</i>	RDB=LC, KOH	6,7				1	5,7
Kvakoš noční <i>Nycticorax nycticorax</i>	RDB=LC, SOH	6,4	0,0,1				6,4,1
Volavka bílá <i>Egretta alba</i>	SOH	1,1	1				2,1
Volavka popelavá <i>Ardea cinerea</i>	RDB=LC	2					2

Název Species	Ochrana druhu	Stav k 1. 1. 2008 Status	Příchod Arrival	Odchovy mláďat Births	Odchod Departure	Úhyn Death	Stav k 31. 12. 2008 Status
Volavka rusohlavá <i>Bubulcus ibis</i>	RDB=LC	5,4		0,0,8	0,0,1		5,4,7
Volavka stříbřitá <i>Egretta garzetta</i>	RDB=LC, SOH		0,0,1				0,0,1
Plameňáci - phoenicopteriformes							
Plameňák růžový <i>Phoenicopiterus ruber roseus</i>	RDB=LC	33,25,21		0,0,11		1,2,1	32,23,30
Vrubozobí - anseriformes							
Husovec stračí <i>Anseranas semipalmata</i>	RDB=LC	1,1			1,1		
Labuť černá <i>Cygnus atratus</i>	RDB=LC	1,1					1,1
Husa malá <i>Anser erythropus</i>	RDB=VU	1,1		0,0,1			1,1,1
Husa císařská <i>Anser canagicus</i>	RDB=NT	2,2,2				0,1	2,1,2
Berneška bělolící <i>Branta leucopsis</i>	RDB=LC	2,2				0,1	2,1
Berneška rudokrká <i>Branta ruficollis</i>	RDB=VU	1	0,1				1,1
Husice rezavá <i>Tadorna ferruginea</i>	RDB=LC	2,1					2,1
Husice liščí <i>Tadorna tadorna</i>	RDB=LC	2,1	0,1	3			5,2
Pižmovka ostruhatá <i>Plectropterus gambensis</i>	RDB=LC	0,1					0,1
Kachnička karolinská <i>Aix sponsa</i>	RDB=LC	0,1					0,1
Kachnička mandarinská <i>Aix galericulata</i>	RDB=LC	3,1					3,1
Čírka diamantová <i>Anas punctata</i>		1,1			1,1		
Čírka dvouskvrnná <i>Anas formosa</i>	RDB=VU	1,1	0,1		0,1		1,1
Čírka modrá <i>Anas querquedula</i>	RDB=LC, SOH	2,3			1,2		1,1
Čírka obecná <i>Anas crecca</i>	RDB=LC, OH	2,2,1			0,1,1		2,1
Čírka žlutozobá <i>Anas flavirostris</i>	RDB=LC	3,3				0,1	3,2
Kachna divoká <i>Anas platyrhynchos</i>	RDB=LC	2,2					2,2
Lžičák pestrý <i>Anas clypeata</i>	RDB=LC, SOH	4,4,1			2,0,1		2,4
Kopřivka obecná <i>Anas strepera</i>	RDB=LC, OH	3,2					3,2
Hvízdák eurasijský <i>Anas penelope</i>	RDB=LC	1,1					1,1

Název Species	Ochrana druhu	Stav k 1. 1. 2008 Status	Příchod Arrival	Odchovy mláďat Births	Odchod Departure	Úhyn Death	Stav k 31. 12. 2008 Status
Ostralka štíhlá <i>Anas acuta acuta</i>	RDB=LC, KOH	3,2					3,2
Zrzohlávka peposaka <i>Netta peposaca</i>	RDB=LC	7,5,4			0,0,3		7,5,1
Zrzohlávka rudozobá <i>Netta rufina</i>	RDB=LC, SOH	3,3,1					3,3,1
Polák chocholačka <i>Aythya fuligula</i>	RDB=LC	4,2,1					4,2,1
Polák malý <i>Aythya nyroca</i>	RDB=NT, KOH	0,2	1				1,2
Polák velký <i>Aythya ferina</i>	RDB=LC	3,4			0,1		3,2
Kajka mořská <i>Somateria mollissima</i>	RDB=LC	0,1					0,1
Hohol severní <i>Bucephala clangula</i>	RDB=LC, SOH	5,2			1,1		4,1
Morčák bílý <i>Mergus albellus</i>	RDB=LC	1,1		0,1	0,1		1,1
Morčák chocholaty <i>Mergus cucullatus</i>	RDB=LC	0,1	1				1,1
Morčák velký <i>Mergus merganser</i>	RDB=LC, KOH	2,1					2,1
Dravci - falconiformes							
Dřemlík tundrový <i>Falco columbarius</i>	RDB=LC, SOH	1					1
Poštolka obecná <i>Falco tinnunculus</i>	RDB=LC		2,3,1	0,0,6	0,0,3		2,3,4
Raroh velký <i>Falco cherrug</i>	RDB=EN, KOH	0,1					0,1
Sokol stěhovavý <i>Falco peregrinus</i>	RDB=LC CITES I, KOH		1,1				1,1
Krahujec obecný <i>Accipiter nisus</i>	RDB=LC, SOH	1,1	1				2,1
Káně lesní <i>Buteo buteo</i>	RDB=LC		0,0,5				0,0,5
Moták pochop <i>Circus aeruginosus</i>	RDB=LC, OH	2					2
Orel mořský <i>Haliaeetus albicilla</i>	EEP, RDB=LC, CITES I, KOH		0,1				0,1
Sup mrchožravý <i>Neophron percnopterus</i>	ESB, RDB=LC	1,1					1,1
Hrabaví - galliformes							
Hoko žlutozobý <i>Crax fasciolata</i>	RDB=LC	1					1
Krocán divoký <i>Meleagris gallopavo</i>	RDB=LC	1,3			1,3		
Velekur himálajský <i>Tetraogallus himalayensis</i>	RDB=LC	1					1

Název Species	Ochrana druhu	Stav k 1. 1. 2008 Status	Příchod Arrival	Odchovy mládat Births	Odchod Departure	Úhyn Death	Stav k 31. 12. 2008 Status
Křepel virginský <i>Colinus virginianus</i>	RDB=NT	2,2			0,1	1	1,1
Orebice chucar <i>Alectoris chucar</i>	RDB=LC	1,1					1,1
Koroptev polní <i>Perdix perdix</i>	RDB=LC, OH	2,1					2,1
Satyr temminckův <i>Tragopan temminckii</i>	RDB=LC	1,1				0,1	1
Bažant královský <i>Symaticus reevesii</i>	RDB=VU	1,1					1,1
Bažant lesklý <i>Lophophorus impejanus</i>	RDB=LC, CITES I	2,1					2,1
Bažant obec. sečuánský <i>Phasianus colchicus strauchi</i>	RDB=LC	2,3,15			0,0,11		2,3,4
Bažant obecný tmavý <i>Phasianus colchicus tenebrosus</i>	RDB=LC	1,1					1,1
Páv korunkatý <i>Pavo cristatus</i>	RDB=LC	0,0,5			0,0,5		
Kur bankivský <i>Gallus gallus</i>	RDB=LC	3,6		2	2,3		3,3
Kur domácí <i>Gallus gallus f. domestica</i>		4,12			4,12		
Krátkokřídlí - gruiformes							
Jeřáb popelavý <i>Grus grus</i>	RDB=LC, KOH	1,1					1,1
Jeřáb panenský <i>Anthropoides virgo</i>	RDB=LC		0,2				0,2
Chřástal vodní <i>Rallus aquaticus</i>	RDB=LC, SOH	0,0,2					0,0,2
Slípka zelenonohá <i>Gallinula chloropus</i>	RDB=LC	1,1	0,0,2				1,1,2
Bahňáci - charadriiformes							
Ústříčník velký <i>Haematopus ostralegus</i>	RDB=LC	1,1,1					1,1,1
Tenkozobec opačný <i>Recurvirostra avosetta</i>	RDB=LC, KOH	0,0,2					0,0,2
Vodouš rudonohý <i>Tringa totanus</i>	RDB=LC, KOH	2,1					2,1
Dytík úhorní <i>Burhinus oedicnemus</i>	RDB=LC, KOH	0,0,2					0,0,2
Čejka chocholatá <i>Vanellus vanellus</i>	RDB=LC	0,0,2	0,0,2				0,0,4
Racek chechtavý <i>Larus ridibundus</i>	RDB=LC		0,0,1				0,0,1

Název Species	Ochrana druhu	Stav k 1. 1. 2008 Status	Příchod Arrival	Odchovy mládat Births	Odchod Departure	Úhyn Death	Stav k 31. 12. 2008 Status
Měkkozobí - columbiformes							
Holub hřivnáč <i>Columba palumbus</i>	RDB=LC	1,1					1,1
Holub doupňák <i>Columba oenas</i>	RDB=LC, SOH	1	0,1			0,1	1
Holub krvavý <i>Gallicolumba luzonica</i>	ESB, RDB=NT	4,2					4,2
Holub bronzovokřídlý <i>Phaps chalcoptera</i>	RDB=LC	1,1		0,2			1,3
Holub chocholatý <i>Ocyphaps lophotes</i>	RDB=LC	1,1					1,1
Holub wonga <i>Leucosarcia melanoleuca</i>	RDB=LC	1					1
Hrdlička divoká <i>Streptopelia turtur</i>	RDB=LC	1,2,1	1,1		1,1		1,2,1
Hrdlička jihoasijská <i>Streptopelia tranquebarica</i>	RDB=LC	3,1		0,2			3,3
Papoušci - psittaciformes							
Korela chocholatá <i>Nymphicus hollandicus</i>	RDB=LC	2,2		0,2			2,4
Papoušek červenokřídý <i>Aprosmictus erythropterus</i>	RDB=LC	1,1,1		0,0,2	0,0,3		1,1
Papoušek vlnkovaný <i>Melopsittacus undulatus</i>	RDB=LC	0,0,35					0,0,35
Traváček tyrkysový <i>Neophema pulchella</i>	RDB=LC	1,1					1,1
Rosela adelaidská <i>Platycercus adalaidae</i>		0,1					0,1
Papoušek vlaštovčí <i>Lathamus discolor</i>	RDB=EN		3				3
Papoušek hnědohlavý <i>Poicephalus cryptoxanthus</i>	RDB=LC		0,0,1				0,0,1
Ara zelenokřídý <i>Ara chloroptera</i>	RDB=LC	2,1					2,1
Papoušek patagonský <i>Cyanoliseus patagonus</i>	RDB=LC	6,6		0,0,8			6,6,8
Papoušek mniší <i>Myiopsitta monachus</i>	RDB=LC	4,4,5		0,0,2			4,4,7
Alexandr malý <i>Psittacula krameri</i>	RDB=LC	0,1					0,1
Alexandr velký <i>Psittacula eupatria</i>	RDB=LC	0,1					0,1
Kukačky - cuculiformes							
Turako bělobřichý <i>Corythaixoides leucogaster</i>	RDB=LC	2					2

Název Species	Ochrana druhu	Stav k 1. 1. 2008 Status	Příchod Arrival	Odchovy mláďat Births	Odchod Departure	Úhyn Death	Stav k 31. 12. 2008 Status
Sovy - strigiformes							
Sova pálená <i>Tyto alba</i>	RDB=LC, SOH	2,4		3,2			5,6
Kalous ušatý <i>Asio otus</i>	RDB=LC	1,1,6			0,0,4		1,1,2
Kalous pustovka <i>Asio flammeus</i>	RDB=LC, SOH		0,3				0,3
Sýček obecný <i>Athene noctua</i>	RDB=LC, SOH	3,3		0,0,1	0,0,1		3,3
Výr velký <i>Bubo bubo</i>	RDB=LC, OH	1,1					1,1
Kulišek nejmenší <i>Glaucidium passerinum</i>	RDB=LC, SOH	5,4		1,1	0,1		6,4
Sovice sněžní <i>Nyctea scandiaca</i>	RDB=LC	1,1					1,1
Sovice krahujová <i>Surnia ulula</i>	RDB=LC	1,1					1,1
Výreček malý <i>Otus scops</i>	RDB=LC, KOH	2,3		0,0,1		0,1	2,2,1
Puštík obecný <i>Strix aluco</i>	RDB=LC	0,1,1	1			0,1	1,0,1
Puštík bělavý středoevrop. <i>Strix uralensis macroura</i>	RDB=LC, KOH	4,4				0,1	4,3
Puštík bradatý <i>Strix nebulosa lapponica</i>	RDB=LC	3,2		0,0,2			3,2,2
Sýc rousný <i>Aegolius funereus</i>	RDB=LC, SOH	2	0,2				2,2
Srostloprstí - coraciiformes							
Dudek chocholatý <i>Upupa epops</i>	ESB, RDB=LC SOH	1,1				0,1	1
Ledňák obrovský <i>Dacelo novaeguineae</i>	RDB=LC	1,1					1,1
Mandelík hajní <i>Coracias garrulus</i>	RDB=NT, KOH		0,0,2				0,0,2
Šplhavci - piciformes							
Arassari řasnatý <i>Pteroglossus beauhamaesii</i>	RDB=LC	3					3
Pěvci - passeriformes							
Bulbul červenouchý <i>Pycnonotus jocosus</i>	RDB=LC	1,1					1,1
Brkoslav severní <i>Bombcilla garrulus</i>	RDB=LC, OH		0,0,2				0,0,2
Červenka obecná <i>Erithacus rubecula</i>	RDB=LC		0,0,4				0,0,4

Název Species	Ochrana druhu	Stav k 1. 1. 2008 Status	Příchod Arrival	Odchovy mláďat Births	Odchod Departure	Úhyn Death	Stav k 31. 12. 2008 Status
Drozd zpěvný <i>Turdus philomelos</i>	RDB=LC		1,1	0,0,3			1,1,3
Drozd kvičala <i>Turdus pilaris</i>	RDB=LC		0,0,2				0,0,2
Kos černý <i>Turdus merula</i>	RDB=LC	1,1,1	1,0,1				2,1,2
Sojkovec větší <i>Garrulax pectoralis</i>	RDB=LC	1,1					1,1
Sojkovec lesní <i>Ianthocincla ocellata</i>	RDB=LC	1,1					1,1
Pěnice černočelá <i>Sylvia atricapilla</i>	RDB=LC		1,0,2				1,0,2
Pěnice slavíková <i>Sylvia borin</i>	RDB=LC		0,0,1				0,0,1
Lejsek bělokrký <i>Ficedula albicollis</i>	RDB=LC		0,0,3				0,0,3
Lejsek šedý <i>Muscicapa striata</i>	RDB=LC, OH		0,0,2				0,0,2
Sýkora koňadra <i>Parus major</i>	RDB=LC		1,0,1				1,0,1
Brhlík lesní <i>Sitta europaea</i>	RDB=LC		0,0,3				0,0,3
Strnad obecný <i>Emberiza citrinella</i>	RDB=LC	1,1	0,0,2				1,1,2
Strnad rákosní <i>Emberiza schoeniclus</i>	RDB=LC		0,0,1				0,0,1
Pěnkava jíkavec <i>Fringilla montifringilla</i>	RDB=LC		1,2,1				1,2,1
Pěnkava obecná <i>Fringilla coelebs coelebs</i>	RDB=LC		2,1				2,1
Zvonek zelený <i>Carduelis chloris</i>	RDB=LC		0,0,4				0,0,4
Zvonohlík zahradní <i>Serinus serinus</i>	RDB=LC		1,0,1				1,0,1
Stehlík obecný <i>Carduelis carduelis</i>	RDB=LC		0,0,11				0,0,11
Čečetka zimní <i>Acanthis flammea</i>	RDB=LC		1,0,1				1,0,1
Hýl obecný <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	RDB=LC	1,1		0,0,3			1,1,3
Čížek lesní <i>Carduelis spinus</i>	RDB=LC	2,2	0,2				2,4
Amadina gouldové <i>Chloebia gouldiae</i>	RDB=EN	5,7,14					5,7,14
Zebříčka pestrá <i>Taeniopygia guttata</i>	RDB=LC	1,1	1,1				2,2
Snovač zahradní <i>Ploceus cucullatus</i>	RDB=LC	10,3,15			0,0,1	5,2	5,1,14

Název Species	Ochrana druhu	Stav k 1. 1. 2008 Status	Příchod Arrival	Odchovy mládat Births	Odchod Departure	Úhyn Death	Stav k 31. 12. 2008 Status
Špaček obecný <i>Sturnus vulgaris</i>	RDB=LC	1,1					1,1
Leskoptev nádherná <i>Lamprotomis superbus</i>	RDB=LC	2,2					2,2
Loskuták posvátný <i>Gracula religiosa</i>	RDB=LC	0,1	1				1,1
Sojka obecná <i>Garrulus glandarius</i>	RDB=LC	2	0,0,1				2,0,1
Kraska červenozobá <i>Urocissa erythrorhyncha</i>	RDB=LC	2,1		0,0,2			2,1,2
Straka obecná <i>Pica pica</i>	RDB=LC	1,1	0,0,1				1,1,1
Kavče červenozobé <i>Pyrhocorax pyrhocorax</i>	RDB=LC	2,2				1,1	1,1
Kavka obecná <i>Corvus monedula</i>	RDB=LC, SOH		0,0,2				0,0,2
Havran polní <i>Corvus frugilegus</i>	RDB=LC		0,0,4				0,0,4
Krkavec velký <i>Corvus corax</i>	RDB=LC, OH	2	1,0,1				3,0,1

Plazi - reptilia - reptiles

k 31.12. 2008: 24 Druhů - species / 205 jedinců - specimen

Název Species	Ochrana druhu	Stav k 1. 1. 2008 Status	Příchod Arrival	Odchovy mládat Births	Odchod Departure	Úhyn Death	Stav k 31. 12. 2008 Status
Želvy - chelonia							
Kajmanka dravá <i>Chelydra serpentina</i>			0,0,1				0,0,1
Pelusie <i>Pelusios subniger</i>	RDB=LR		0,0,3				0,0,3
Želva bahenní <i>Emys orbicularis</i>	RDB=LR, KOH	7,5,5	0,0,1			0,3,1	7,2,5
Želva nádherná <i>Trachemys scripta elegans</i>		3,16,9	0,0,54				3,16,63
Želva mississippská <i>Graptemys pseudogeographica</i>		0,0,1					0,0,1
Želva kloubnatá <i>Kinixys belliana</i>		0,0,2					0,0,2
Želva ostruhatá <i>Centrochelys sulcata</i>	RDB=VU	0,2					0,2
Želva vroubená <i>Testudo marginata</i>	RDB=LR	6					6
Želva čtyřprstá <i>Testudo horsfieldii</i>	RDB=VU	2,2,5	0,0,3				2,2,8

16

Název Species	Ochrana druhu	Stav k 1. 1. 2008 Status	Příchod Arrival	Odchovy mládat Births	Odchod Departure	Úhyn Death	Stav k 31. 12. 2008 Status
Želva zelenavá <i>Testudo hermanni</i>	RDB=LR	3,7,13	1			0,2	4,5,13
Želva žlutohnědá <i>Testudo graeca</i>	RDB=VU	1,2,1	0,0,1				1,2,2
Krokodýli - crocodylia							
Aligátor čínský <i>Alligator sinensis</i>	EEP, ISB, RDB=CR, CITES I	1					1
Šupinatí - squamata							
Hroznýšek pestrý <i>Eryx colubrinus</i>		1,1					1,1
Krajta královská <i>Python regius</i>		0,0,4					0,0,4
Užovka podplamatá <i>Natrix tessellata</i>	KOH	3,3		0,0,4	1,1,4		2,2
Užovka obojková <i>Natrix natrix</i>	RDB=LR, OH	0,1	0,0,10			0,0,3	0,1,7
Užovka hladká <i>Coronella austriaca</i>	SOH	0,1,2	0,0,1			0,0,1	0,1,2
Užovka stromová <i>Zamenis longissimus</i>	KOH	2,1,10		0,0,5	0,0,9	0,0,2	2,1,4
Užovka červená <i>Pantherophis guttatus</i>			2				2
Užovka tenkoocasá <i>Orthriophis taeniurus</i>			0,0,1				0,0,1
Korállovka sedláta <i>Lampropeltis triangulum campbelli</i>			0,0,2				0,0,2
Zmije obecná <i>Vipera berus</i>	KOH	1,2,3	0,0,4	0,0,12	0,0,4	0,0,3	1,2,12
Zmije růžkatá <i>Vipera ammodytes</i>			0,0,4		0,0,4		
Gekončík africký <i>Hemitherconyx caudicinctus</i>		0,0,5					0,0,5
Gekon bibronův <i>Pachydactylus bibroni</i>		1					1
Varan stepní <i>Varanus exanthematicus</i>			0,0,1				0,0,1

Obojživelníci - amphibia - amphibians

k 31.12. 2008: 8 Druhů - species / 59 jedinců - specimen

Název Species	Ochrana druhu	Stav k 1. 1. 2008 Status	Příchod Arrival	Odchovy mládat Births	Odchod Departure	Úhyn Death	Stav k 31. 12. 2008 Status
Ocasatí - caudata							
Mlok skvrnitý <i>Salamandra salamandra</i>	RDB=LC, SOH		0,0,2				0,0,2

17

Název Species	Ochrana druhu	Stav k 1. 1. 2008 Status	Příchod Arrival	Odchovy mládat Births	Odchod Departure	Úhyn Death	Stav k 31. 12. 2008 Status
Čolek obecný <i>Triturus vulgaris</i>	RDB=LC, SOH		0,0,5				0,0,5
Čolek horský <i>Triturus alpestris</i>	RDB=LC, SOH		3,3				3,3
Žáby - anura							
Kuňka obecná <i>Bombina bombina</i>	RDB=LC, SOH		0,0,4				0,0,4
Kuňka východní <i>Bombina orientalis</i>	RDB=LC		2,3	0,0,10		0,2	2,1,10
Řopucha krátkonožá <i>Bufo calamita</i>	RDB=LC, KOH	0,0,10				0,0,1	0,0,9
Rosnička zelená <i>Hyla arborea</i>	RDB=LC, SOH	2,2		0,0,20	0,0,5		2,2,15
Hrabatka drsná <i>Pyxicephalus adspersus</i>	RDB=LC	0,0,1					0,0,1

Ryby - Pisces - Fishes

k 31.12. 2008: 19 druhů - species / 62 jedinci - specimen

Název Species	Ochrana druhu	Stav k 1. 1. 2008 Status	Příchod Arrival	Odchovy mládat Births	Odchod Departure	Úhyn Death	Stav k 31. 12. 2008 Status
Jeseteři - acipenseriformes							
Jeseter malý <i>Acipenser ruthenus</i>	RDB=VU	0,0,2	0,0,10				0,0,12
Jeseter ruský <i>Acipenser gueldenstaedtii</i>	RDB=EN		0,0,13				0,0,13
Máloostní - cypriniformes							
Parma obecná <i>Barbus barbus</i>	RDB=LR	0,0,1					0,0,1
Kapr obecný - sazan <i>Cyprinus carpio hungaricus</i>	RDB=DD, OH	0,0,3					0,0,3
Jelec jesen <i>Leuciscus idus</i>	RDB=LR, OH	0,0,1					0,0,1
Sumci - siluriformes							
Sumec velký <i>Silurus glanis</i>	RDB=LR	0,0,2					0,0,2
Štikotvární - esociformes							
Štika obecná <i>Esox lucius</i>		0,0,1					0,0,1
Ostnoploutví - perciformes							
Okoun říční <i>Perca fluviatilis</i>	RDB=LR	0,0,3					0,0,3
Sapínek modrozelený <i>Chrysiptera cyanea</i>		0,0,11				0,0,9	0,0,2

Název Species	Ochrana druhu	Stav k 1. 1. 2008 Status	Příchod Arrival	Odchovy mládat Births	Odchod Departure	Úhyn Death	Stav k 31. 12. 2008 Status
Sapínek zlatoocasý <i>Chrysiptera parasema</i>			0,0,4				0,0,4
Sapínek žlutoocasý <i>Pomacentrus coelestis</i>			0,0,5				0,0,5
<i>Atrosalaria fuscus</i>			0,0,1				0,0,1
Bodlok žlutý <i>Zebrasoma flavescens</i>		0,0,1					0,0,1
Klaun clarkův <i>Amphiprion clarkii</i>		0,0,4					0,0,1
Klaun očkátý <i>Amphiprion ocellaris</i>			0,0,2				0,0,2
Bradáč šupinoploutvý <i>Pseudanthias squamipinnis</i>			0,0,4				0,0,4
Komorník běloocasý <i>Dascyllus aruanus</i>			0,0,2				0,0,2
Klipka hrotcová <i>Heniochus acuminatus</i>		0,0,2					0,0,2
Vřetěnka očkátá <i>Synchiropus stellatus</i>		0,0,8				0,0,6	0,0,2

Bezobratlí - Invertebrata - Invertebrates

k 31.12. 2008: 25 druhů - species / 1272 jedinci - specimen

Název Species	Ochrana druhu	Stav k 1. 1. 2008 Status	Příchod Arrival	Odchovy mládat Births	Odchod Departure	Úhyn Death	Stav k 31. 12. 2008 Status
Žahavci - cnidaria							
Korál <i>Capnella imbricata</i>		5				3	2
Stolon <i>Pachyclavularia violacea</i>		3					3
Laločnice <i>Sarcophyton</i> sp.		5				1	4
Korálovník <i>Discosoma</i> sp.		8	5				13
Korálovník <i>Ricordea yuma</i>		3				2	1
Laločnice <i>Sinularia dura</i>		2				1	1
Laločnice <i>Sinularia mollis</i>		9				5	4
Laločnice <i>Sinularia notanda</i>		2				1	1

Název Species	Ochrana druhu	Stav k 1. 1. 2008 Status	Příchod Arrival	Odchovy mláďat Births	Odchod Departure	Úhyn Death	Stav k 31. 12. 2008 Status
Laločnice členitá <i>Sinularia brassica</i>		2				1	1
Laločnice <i>Sinularia asterolobata</i>		5				3	2
Stolon <i>Clavularia</i> sp.		5					5
Laločnice <i>Lobophytum</i> sp.		2					2
Sasanka čtyřbarevná <i>Entacmaea quadricolor</i>			1				1
Rohovitka <i>Rumphella</i> sp.			2				2
Korál <i>Cladiella</i> sp.		2				1	1
<i>Euplexaura</i> sp.			1				1
<i>Rhodactis</i> sp.		2					2
Členovci - arthropoda							
Kreveta <i>Lysmata wurdemanni</i>			4				4
Kreveta pruhovaná <i>Lysmata amboinensis</i>		6				3	3
Veleštír obrovský <i>Pandinus imperator</i>		2				2	
Mravenec zrnoid <i>Messor barbarus</i>			1000				1000
Všekaz <i>Prorhinotermes simplex</i>		200					200
Měkkýši - mollusca							
Zej ušatý <i>Dolabella auricularia</i>		1				1	
Donka zahalená <i>Astraea tecta</i>		7	5				12
Achatina <i>Achatina</i> sp.		3					3
Ostnokožci - echinodermata							
Ježovka diadémová <i>Diadema setosum</i>		6			3		3
Hvězdice <i>Linckia</i> sp.			1				1

Naše zvířata v deponaci v roce 2008

Our Animals on Loan to Other Institutions During 2008

Klokánek králikovitý <i>Bettongia penicillata</i>	1.1	Zoo Brno	Husice rezavá <i>Tadorna ferruginea</i>	1.1	Zoo Ostrava
Nosál červený <i>Nasua nasua</i>	1.1	Zoo Jihlava	Husovec stračí <i>Anseranas semipalmata</i>	1.1	Zoo Praha
Nosál červený <i>Nasua nasua</i>	1.1	soukromý chovatel	jeřáb popelavý <i>Grus grus</i>	0.1	Zoo Praha
Kočka divoká <i>Felis silvestris</i>	0.1	Zoo Jihlava	Ústříčník velký <i>Haematopus ostralegus</i>	1.1	Zoo Praha
Kočka divoká <i>Felis silvestris</i>	1.1	Zoo Chomutov	Holub wonga <i>Leucosarcia melanoleuca</i>	0.1.1	Zoo Plzeň
Kočka divoká <i>Felis silvestris</i>	1.1	Zoo Děčín	Papoušek červenokřídý <i>Aprosmictus erythropterus</i>	0.0.1	soukromý chovatel
Vlk eurasijský <i>Canis lupus lupus</i>	0.1	Zoo Bratislava	Rosela adelaidská <i>Platycercus adelaidae</i>	0.0.2	soukromý chovatel
Medvěd hnědý <i>Ursus arctos</i>	1.1	Státní zámek Zákupy	Alexandr malý <i>Psittacula krameri</i>	1.1	soukromý chovatel
Kolonok <i>Mustela sibirica</i>	2.1	Zoopark Chomutov	Kulišek nejmenší <i>Glaucidium passerinum</i>	0.2	Zoo Děčín
Kůň domácí - pony <i>Equus caballus</i>	1.1	soukromý chovatel	Sova pálená <i>Tyto alba</i>	1.1	SHŽ Sulimo
Ovce domácí - ouessantská <i>Ovis aries aries</i>	1.1	Zoo Vyškov	Sovice sněžní <i>Nyctea scandiaca</i>	1.1	Zoo Ostrava
Ovce domácí - ouessantská <i>Ovis aries aries</i>	1.1	soukromý chovatel	Puštik bradatý <i>Strix nebulosa lapponica</i>	1.1	Zoo Praha
Ovce domácí - ouessantská <i>Ovis aries aries</i>	0.2	Město Strakonice	Kavče červenožobé <i>Pyrrhocorax pyrrhocorax</i>	0.1	Zoo Ostrava
Koza domácí holandská <i>Capra hircus</i>	1.3	Město Strakonice	Kraska červenožobá <i>Urocissa erythrorhyncha</i>	1.1	Zoopark Chomutov
Burunduk <i>Tamias sibiricus</i>	0.0.1	Zoo Plzeň	Želva bahenní <i>Emys orbicularis</i>	2.0.8	Zoo Twycros
Kvakoš noční <i>Nycticorax nycticorax</i>	1.1	soukromý chovatel	Želva bahenní <i>Emys orbicularis</i>	0.0.4	Zoo Ostrava
Čáp černý <i>Ciconia nigra</i>	1.1	Zoo Jihlava	Aligátor čínský <i>Alligator sinensis</i>	1	Zoo Plzeň
Hohol severní <i>Bucephala clangula</i>	1.2	Zoo Děčín	Užovka červená <i>Pantherophis guttatus</i>	1.1	soukromý chovatel
Kachnička mandarínská <i>Aix galericulata</i>	1.3	Stanice přírodovědců	Užovka stromová <i>Zamenis longissimus</i>	0.0.8	Zoo Edinburgh
Kachnička karolinská <i>Aix sponsa</i>	1.2	Botanická zahrada Praha	Užovka stromová <i>Zamenis longissimus</i>	0.0.2	Zoo Ostrava
Ostralka štíhlá <i>Anas acuta acuta</i>	1.1	Zoo Plzeň	Užovka podplamatá <i>Natrix tessellata</i>	1.1	Zoo Plzeň
Ostralka štíhlá <i>Anas acuta acuta</i>	1.1	Zoo Jihlava	Užovka podplamatá <i>Natrix tessellata</i>	0.0.2	soukromý chovatel
Zrzohlávka rudožobá <i>Netta rufina</i>	1.1	Zoo Jihlava	Zmije obecná <i>Vipera berus</i>	0.0.4	soukromý chovatel
Zrzohlávka rudožobá <i>Netta rufina</i>	1.1	Stanice přírodovědců	Zmije růžkatá <i>Vipera ammodytes</i>	0.0.4	soukromý chovatel

Přehled odchovů za rok 2008

Summary of Breeding During 2008

Druh	narození mládat			úhyn mládat		odchov
	živě	mrtvě	do 5 dnů	do 3 měsíců	do konce roku	
Burunduk <i>Tamias sibiricus</i>	2,2				1,0	1,2
Klokan rudokrký <i>Macropus rufogriseus</i>	0,0,1			0,0,1		
Kočka divoká KOH <i>Felis silvestris</i>		0,0,3				
Kočkodan husarský <i>Erythrocebus patas</i>	0,1					0,1
Kosman zakrslý <i>Callithrix pygmaea</i>	0,0,1					0,0,1
Koza domácí <i>Capra hircus</i>	3,8					3,8
Králík divoký <i>Oryctolagus cuniculus</i>	0,0,3					0,0,3
Kusu liščí <i>Trichosurus vulpecula</i>	0,1,1				0,0,1	0,1
Muflon <i>Ovis aries musimon</i>	1,3					1,3
Nosál červený <i>Nasua nasua</i>	1,2					1,2
Ovce domácí - ouessantská <i>Ovis aries aries</i>	2,3					2,3
Psoun prériový <i>Cynomys ludovicianus</i>	0,0,4					0,0,4
Bažant obecný sečuán. <i>Phasianus colchicus strauchi</i>	0,0,5			0,0,5		
Drozd zpěvný <i>Turdus philomelos</i>	0,0,4		0,0,1			0,0,3
Holub bronzovokřídlý <i>Phaps chalcoptera</i>	0,2					0,2
Hrdlička jihoasijská <i>Streptopelia tranquebarica</i>	0,2					0,2
Husa malá <i>Anser erythropus</i>	0,0,1					0,0,1
Husice liščí <i>Tadorna tadorna</i>	3,0					3,0
Hýl obecný <i>Pyrhula pyrrhula</i>	0,0,7		0,0,4			0,0,3
Kavče červenozobé <i>Pyrhocorax pyrrhocorax</i>	0,0,4		0,0,4			
Kolpík bílý KOH <i>Platalea leucorodia</i>	0,0,3		0,0,3			
Korela chocholátá <i>Nymphicus hollandicus</i>	0,2					0,2

Druh	narození mládat			úhyn mládat		odchov
	živě	mrtvě	do 5 dnů	do 3 měsíců	do konce roku	
Kraska červenozobá <i>Urocissa erythrorhyncha</i>	0,0,2					0,0,2
Kulišek nejmenší SOH <i>Glaucidium passerinum</i>	1,1					1,1
Kur bankivský <i>Gallus gallus</i>	2,0					2,0
Morčák bílý <i>Mergus albellus</i>	0,1					0,1
Papoušek červenokřídlý <i>Aprosmictus erythropterus</i>	0,0,2					0,0,2
Papoušek mniší <i>Myiopsitta monachus</i>	0,0,2					0,0,2
Papoušek patagonský <i>Cyanoliseus patagonus</i>	0,0,8					0,0,8
Papoušek vlašťovčí <i>Lathamus discolor</i>	1,0					1,0
Plameňák růžový <i>Phoenicopterus ruber roseus</i>	0,0,11					0,0,11
Poštolka obecná <i>Falco tinnunculus</i>	0,0,6					0,0,6
Puštík bradatý <i>Strix nebulosa lapponica</i>	0,0,2					0,0,2
Snovač zahradní <i>Ploceus cucullatus</i>	0,0,8		0,0,8			
Sova pálená SOH <i>Tyto alba</i>	3,2					3,2
Sovice sněžní <i>Nyctea scandiaca</i>	0,0,1			0,0,1		
Straka obecná <i>Pica pica</i>	0,0,5		0,0,5			
Sýček obecný SOH <i>Athene noctua</i>	0,0,1					0,0,1
Volavka rusohlavá <i>Bubulcus ibis</i>	0,0,8					0,0,8
Výreček malý KOH <i>Otus scops</i>	0,0,1					0,0,1
Užovka podplamatá KOH <i>Natrix tessellata</i>	0,0,4					0,0,4
Užovka stromová KOH <i>Zamenis longissimus</i>	0,0,6				0,0,1	0,0,5
Zmije obecná KOH <i>Vipera berus</i>	0,0,12					0,0,12
Kuňka východní <i>Bombina orientalis</i>	0,0,10					0,0,10
Rosnička zelená SOH <i>Hyla arborea</i>	0,0,20					0,0,20

Veterinární péče v zoo

MVDr. Emanuel Krejcar

Veterinární péče v Zoo Ohrada je zajišťována soukromým veterinárním lékařem MVDr. Emanuele Krejcarem za blízké spolupráce s pracovníky zdejšího zoologického oddělení, z nichž řada má středoškolské veterinární vzdělání, a řídí se zákonem o veterinární péči a směrnici Státní veterinární správy MZVZ ČR (SVS) pro zoologické zahrady. S ohledem na velikost zoo a počet chovaných zvířat je veterinární činnost prováděna formou pravidelných návštěv a na zavolání ošetřujícího personálu. Péče v zoo se děje dle pokynů SVS a je zaměřena k zamezení přenosu a šíření infekčních onemocnění přenosných na lidi, chovaná zvířata a hospodářská zvířata. Tato činnost je pravidelně kontrolována pracovníky KI SVS České Budějovice.

Šelmy chované v zoologické zahradě jsou v imunitě proti vzteklině a některé druhy též proti vybraným nálezům šelem. Některé rizikové druhy zvířat jsou v imunitě proti tetanu a koňoviti též proti chřipce koní. Veškerý stav ptáků je plošně vakcinován proti pseudomoru drůbeže a ve spolupráci s MVDr. Olgou Kypetovou též proti botulismu. V zoo je pravidelně 4x ročně prováděno koprologické vyšetření na endoparazity chovaných zvířat a cíleně je prováděno též koprologické vyšetření před veškerými přesuny (dary, prodeje, deponace atd.) na endoparazity a salmonelozu. Uhybnulá a utrácená zvířata jsou pitvána přímo v zoo anebo na SVÚ České Budějovice a provedené pitvy jsou realizovány formou státní zakázky za účelem vyloučení hromadných onemocnění přenosných na chovaná zvířata. Dále jsou pravidelně na SVÚ vyšetřována veškerá krmiva a krmná zvířata určená k výživě chovaných zvířat k zamezení nebo minimalizaci onemocnění alimentárního původu. Veškeré transporty, deponace, prodeje a nákupy zoo zvířat musí být vybaveny platným veterinárním vyšetřením a zdravotními zkouškami a prováděny platným veterinárním osvědčením.

Kromě rozsáhlé preventivní činnosti značnou část zabírá činnost kurativní, kde se ve velké míře zaměřujeme na ošetření traumat chovaných zvířat z důvodu omezeného prostoru expozic zoo, ve velké míře též chováním neukázněných návštěvníků, ale i v důsledku běžného provozu zoo, např. stavební a údržbářské práce apod. Značná část činnosti je též zaměřena na parazitózy hlavně u hrabavých ptáků, které u některých druhů (bažantovití a tetřevovití) činní značné problémy a i přes použití antiparazitik třetí a čtvrté generace se nedaří úspěšně zvládat. Proto se zaměřujeme též na prevenci těchto onemocnění zřizováním zasíťovaných krmelišť, pravidelnou asanací expozic apod. Pravidelným podáváním širokého spektra minerálních a vitamínových přípravků se do značné míry podařilo minimalizovat onemocnění v důsledku různých hypovitaminóz. Z dalších činností jsou potřebná též vyšetření drobných šelem, které poranily neukázněné návštěvníky, a toto je prováděno na žádost zdravotnické služby.

Významnou část veterinární činnosti cca 40% zahrnuje péče ve stanici pro handicapované živočichy (SHŽ), která je umístěna v zoo a především na samotě Rozova blízko Temelína. Spádová oblast SHŽ představuje téměř celý Jihočeský kraj a vyžaduje téměř každodenní intervenci veterinární služby. Veterinární péče spočívá v ošetření a případnou reintrodukcí zvířat zpět do volné přírody, v případě trvalého handicapu též umístění do expozic v zoo a bohužel část zvířat musí být z důvodů poranění eventuelně onemocnění neslučujících se s dalším kvalitním životem utracena. Kadávery jsou neškodně likvidovány ve firmě VETAS Chotýčany.

Další činností veterinárního lékaře v zoo je práce osvětová směrem k zaměstnancům zoo a též k návštěvníkům. Veterinární lékař je členem Asociace veterinárních lékařů volně žijících a zoo zvířat a účastní se školení a seminářů zaměřených na problematiku zoo zvířat. Dobrá

je též komunikace s UCSZ, kde je členem veterinární komise. MVDr. Krejcar provádí i státní dozor v Zoo Ohrada společně s pracovníky KI SVS dle platných předpisů a díky úzké spolupráci nedošlo v roce 2008 k zjištění nálezů u chovaných zvířat a nevyskytly se žádné zásadní problémy veterinárního charakteru.

Stanice pro handicapované živočichy

Radmila Čížková

Jako jiné roky, prošlo i v loni záchrannou stanicí pro handicapované živočichy při zoologické zahradě Ohrada nejružnější druhové zastoupení naší fauny. Stanice je umístěna v Centru ochrany fauny Jihočeského kraje na samotě Rozova u Temelína. Je součástí národní sítě stanic při ČSOP. Jejím hlavním cílem je záchrana našich divokých zvířat, jejich vyléčení a zpětné navrácení do přírody. Stejně jako v minulých letech se většina donesených zvířat stále ještě přijímá přímo v zoologické zahradě, odkud jsou pak, po základním ošetření, přenesena do stanice. Lidé z okolí jsou na to, že nosí zraněná zvířata do zoo zvyklí a samotná zoo je pro ně dostupnější.

Do stanice bylo v roce 2008 přijato 264 jedinců různých druhů zvířat. Z toho jich bylo vypuštěno do přírody nebo předáno do jiných stanic celkem 107. Zastoupení jednotlivých druhů zůstává v posledních letech přibližně stejné. Opět nejčastějším savcem je jezelek západní (*Eriaceus europaeus*), z ptáků pak poštolka obecná (*Falco tinnunculus*), káně lesní (*Buteo buteo*), rorýs obecný (*Apus apus*) a jiříčka obecná (*Delichon urbica*). Z méně častých druhů to byli například potápka malá (*Gavia stellata*), poštolka rudonohá (*Falco vespertinus*), bekasina otavní (*Gallinago gallinago*), datel černý (*Dryocopus martius*), tuhýk obecný (*Lanius collurio*) a ořešník kropenatý (*Nucifraga caryocatactes*). Zajímavostí bylo i donesené hnízdo ptáčat, která byla ve stáří několika dnů. V tomto věku nebylo možné přesně určit druh, protože mláďata byla ještě holá a slepá. Začali jsme je intenzivně krmit larvami zavíječe voskového a malými cvrčky v intervalech každých dvou hodin. Jakmile se jim objevilo první peří, mohli jsme určit o jaký druh se jedná. Šlo o králíčka ohnivého (*Regulus ignicapillus*). Jsou to velice malí, do zelena zbarvení ptáci s oranžovými proužky na hlavě, pohybující se ve větvích stromů. K naší radosti se každým rokem snižuje počet zbytečně donesených mláďat, především srnce obecného (*Capreolus capreolus*). Věříme, že k tomu přispívá větší informovanost lidí z tisku a ostatních médií.

Samostatnou kapitolou jsou i zástupci živočichů, kteří nežijí v naší volné přírodě a pravděpodobně pochází z domácích chovů. Odtud z nějakých příčin uniknou, jsou odchyceni a přineseni do naší stanice. Jako příklad můžeme uvést roselu pestrou (*Platyercus eximius*), holoubka diamantového (*Geopelia cuneata*) nebo želvu čtyřprstou (*Testudo horsfieldii*).

popisek

Přehled ošetřených handicapovaných živočichů v roce 2008

Overview of Injured Handicapped Animals Treated During 2008

Druh Species	Přijato Accepted	Úhyn Death	Utraceno Destroyed	Předáno Given to	Vypuštěno Released	Ve stanici In station
Ježek západní <i>Erinaceus europaeus</i>	48	19	4		7	18
Netopýr hvízdavý <i>Pipistrellus pipistrellus</i>	1		1			
Vydra říční <i>Lutra lutra</i>	2	2				
Lasice hranostaj <i>Mustela erminea</i>	2	1				1
Fretka <i>Mustela putorius furo</i>	1			1		
Křeček polní <i>Cricetus cricetus</i>	1					1
Veverka obecná <i>Sciurus vulgaris</i>	3	2				1
Srnc obecný <i>Capreolus capreolus</i>	5	2	3			
Zajíc polní <i>Lepus europaeus</i>	9	7	1		1	
Potáplice malá <i>Gavia stellata</i>	1					1
Potápka malá <i>Podiceps ruficollis</i>	2	1		1		
Potápka roháč <i>Podiceps cristatus</i>	1	1				
Volavka popelavá <i>Ardea cinerea</i>	4	2	1			1
Čáp bílý <i>Ciconia ciconia</i>	3		1			2
Labuť velká <i>Cygnus olor</i>	4		2		2	
Polák chocholačka <i>Aythya fuligula</i>	1	1				
Kachna divoká <i>Anas platyrhynchos</i>	7				7	
Káně lesní <i>Buteo buteo</i>	11		1			10
Včelojed lesní <i>Pernis apivorus</i>	1					1
Moták pochop <i>Circus aeruginosus</i>	4	2	1			1
Jestřáb lesní <i>Accipiter gentilis</i>	3	1				2
Krahuvec obecný <i>Accipiter nisus</i>	4	1				3

Druh Species	Přijato Accepted	Úhyn Death	Utraceno Destroyed	Předáno Given to	Vypuštěno Released	Ve stanici In station
Poštolka rudonohá <i>Falco vespertinus</i>	1	1				
Poštolka obecná <i>Falco tinnunculus</i>	19	3	6		4	6
Křepelka polní <i>Coturnix coturnix</i>	1					1
Čejka chocholátá <i>Vanellus vanellus</i>	4			2		2
Bekasina otavní <i>Gallinago gallinago</i>	1	1				
Sluka lesní <i>Scolopax rusticola</i>	1	1				
Chřástal kropenatý <i>Porzana porzana</i>	5	2				3
Racek chechtavý <i>Larus ridibundus</i>	2	2				
Holub hřivnáč <i>Columba palumbus</i>	1		1			
Hrdlička divoká <i>Streptopelia turtur</i>	1	1				
Hrdlička zahradní <i>Streptopelia decaocto</i>	2	1		1		
Kalous ušatý <i>Asio otus</i>	6	1			2	3
Puštík obecný <i>Strix aluco</i>	1		1			
Rorýs obecný <i>Apus apus</i>	18	11	1		6	
Strakapoud prostřed. <i>Dendrocopos medius</i>	1				1	
Žluna zelená <i>Picus viridis</i>	1					
Žluna šedá <i>Picus canus</i>	1					1
Datel černý <i>Dryocopus martius</i>	1					1
Vlaštovka obecná <i>Hirundo rustica</i>	3			3		
Jiříčka obecná <i>Delichon urbica</i>	10	6	2		2	
Konipas bílý <i>Motacilla alba</i>	1				1	
Ťuhýk obecný <i>Lanius collurio</i>	1	1				
Králíček ohnivý <i>Regulus ignicapillus</i>	6	2			2	2
Rehek zahradní <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	5	1		2		2
Kos černý <i>Turdus merula</i>	8		1		6	1

Druh Species	Přijato Accepted	Úhyn Death	Utraceno Destroyed	Předáno Given to	Vypuštěno Released	Ve stanici In station
Strnad rákosní <i>Emberiza schoeniclus</i>	1			1		
Dlask tlustozobý <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	1	1				
Pěnkava jíkavec <i>Fringilla montifringilla</i>	1			1		
Zvonek zelený <i>Carduelis chloris</i>	2	2				
Stehlík obecný <i>Carduelis cardueli</i>	1	1				
Vrabc domácí <i>Passer domesticus</i>	1	1				
Vrabc polní <i>Passer montanus</i>	2	1	1			
Špaček obecný <i>Sturnus vulgaris</i>	1		1			
Sojka obecná <i>Garrulus glandarius</i>	3	1	1			1
Ořešník kropenatý <i>Nucifraga caryocatactes</i>	1					1
Straka obecná <i>Cyanopica cyanus</i>	2			1	1	
Kavka obecná <i>Corvus monedula</i>	3	1		2		
Havran polní <i>Corvus frugilegus</i>	5	2		1		2
Krkavec velký <i>Corvus corax</i>	2			1		1
Holub poštovní <i>Columba sp.</i>	2		2			
Holoubek diamantový <i>Geopelia cuneata</i>	1	1				
Rozela pestrá <i>Platycercus eximius</i>	1			1		
Bažant obecný <i>Phasianus colchicus</i>	2	1			1	
Páv korunkatý <i>Pavo cristatus</i>	1			1		
Želva čtyřprstá <i>Testudo hermani</i>	1	1				
Želva bahenní <i>Emys orbicularis</i>	1					1
Čolek velký <i>Triturus cristatus</i>	6	1				5
Ještěrka obecná <i>Lacerta agilis</i>	1					1
Užovka obojková <i>Natrix natrix</i>	1				1	
Zmije obecná <i>Vipera berus</i>	5				4	1
CELKEM	267	90	32	19	48	77

Handicapovaná zvířata - převod z roku 2007

Handicapped animals - displacement from 2007

Druh Species	Přijato Accepted	Úhyn Death	Utraceno Destroyed	Předáno Given to	Vypuštěno Released	Ve stanici In station
Ježek západní <i>Erinaceus europaeus</i>	22				22	
Norek americký <i>Mustela vison</i>	1					1
Srnec obecný <i>Capreolus capreolus</i>	2	1				1
Zajíc polní <i>Lepus europaeus</i>	1				1	
Bukáček malý <i>Ixobrychus minutus</i>	1	1				
Čáp bílý <i>Ciconia ciconia</i>	1				1	
Labuť velká <i>Cygnus olor</i>	1					1
Orel mořský <i>Haliaeetus albicilla</i>	1			1		
Káně lesní <i>Buteo buteo</i>	3					3
Sokol stěhovavý <i>Falco peregrinus</i>	1			1		
Krahujec obecný <i>Accipiter nisus</i>	1					1
Poštołka obecná <i>Falco tinnunculus</i>	2			2		
Racek chechtavý <i>Larus ridibundus</i>	1			1		
Kalous ušatý <i>Asio otus</i>	2				1	1
Puštík obecný <i>Strix aluco</i>	4			2	1	1
Sýc rousný <i>Aegolius funereus</i>	1			1		
Strakapoud velký <i>Dendrocopos major</i>	5			2	1	2
Drozd kvíčala <i>Turdus pilaris</i>	2			2		
Drozd zpěvný <i>Turdus philomelos</i>	2			2		
Pěnice slavíková <i>Sylvia borin</i>	1			1		
Pěnice černohlavá <i>Sylvia atricapilla</i>	3			3		
Lejsek bělokrký <i>Ficedula albicollis</i>	5			5		
Červenka obecná <i>Erihracus rubecula</i>	4			4		

Druh Species	Přijato Accepted	Úhyn Death	Utraceno Destroyed	Předáno Given to	Vypuštěno Released	Ve stanici In station
Sýkora koňadra <i>Parus major</i>	2			2		
Brhlík lesní <i>Sitta europaea</i>	3			3		
Strnad rákosní <i>Emberiza schoeniclus</i>	1			1		
Pěnkava obecná <i>Fringilla coelebs</i>	3			3		
Pěnkava jíkavec <i>Fringilla montifringilla</i>	4			4		
Zvonek zelený <i>Carduelis chloris</i>	2			2		
Stehlík obecný <i>Carduelis cardueli</i>	11			11		
Čížek lesní <i>Carduelis spinus</i>	1			1		
Čečetka zimní <i>Carduelis flamea</i>	2			2		
Zvonohlík zahradní <i>Serinus serinus</i>	2			2		
Vrabec polní <i>Passer montanus</i>	1				1	
Sojka obecná <i>Garrulus glandarius</i>	1					1
Straka obecná <i>Cyanopica cyanus</i>	1					1
Kavka obecná <i>Corvus monedula</i>	1					1
Havran polní <i>Corvus frugilegus</i>	5	1			2	2
Krkavec velký <i>Corvus corax</i>	2			2		
Kajmanka dravá <i>Chelydra serpentina</i>	1			1		
Želva zelenavá <i>Testudo hermani</i>	2			2		
Želva nádherná <i>Trachemys scr.eleg.</i>	58			58		
Užovka hladká <i>Coronella austriaca</i>	1	1				
Zmije obecná <i>Vipera berus</i>	1				1	
CELKEM	172	4	0	121	31	16

Provozní oddělení

Václav Bařka

Rok 2008 patřil, jako roky předchozí, pro celé technicko-provozní oddělení včetně zahradnického úseku mezi velmi náročné na plnění úkolů zaměřených na realizaci, vytváření a dokončování nových expozic, včetně jejich údržby. V průběhu roku proběhla celá řada prací na opravách, údržbě objektů, zařízení a strojích. Zásadní změnou prošel i informační systém, kde byly vyměněny nejen jmenovky, ale i naučné panely s využitím řady předmětů s vazbou na danou oblast, včetně ujednocení stojanů. Pro zlepšení návštěvnického servisu byly kompletně upraveny nové parkovací plochy u silnice před restaurací a v neposlední řadě byly opraveny a doplněny lavičky a venkovní posezení, které jsme sami vyrobili. Po celý rok byly zajišťovány opravy fasád budov, střech, okapů, nátěry a výměny oplocení a další drobné práce. Provozní oddělení dále zajišťovalo i opravy v oblasti kanalizace, vody, topení a elektro. Probíhaly i opravy a odstraňování závad, které byly zjištěny při revizích a kontrolách. Dále jsme zajišťovali, tak jako v minulých letech, obsluhu kotelen, čističky odpadních vod, vodárny a tepelného čerpadla. Řídili jsme i servisní a údržbářskou činnost celé zoologické zahrady, činnosti v oblasti revizí, profesních školení, dopravy, bezpečnosti práce a požární ochrany. Dále byly zajišťovány akce konané v rámci zoo, rozvozy píce, sena, okusů, úklid areálu zoo i mimo něj, svozy a odvozy odpadů, dopravy při stavbách a v neposlední řadě údržba a úprava zeleně včetně sečení travnatých ploch v areálu i mimo něj.

popisek

Příprava a realizace nových expozic a dalších staveb

V tomto roce byla dokončena expozice Koati nákladem 2 115 590,- Kč, která sklídila u návštěvníků zoo velký ohlas. Jedná se o křivou dřevostavbu domorodců amazonského pralesa, která je kryta palmovým listím a slouží jako ubikace nosálů a drápkatých opiček, včetně výběhů. Výběh nosálů je od návštěvníků oddělen vodním příkopem s vodopádem imitující jejich biotop včetně flóry. Výběh drápkatých opiček je oddělen nízkým skleněným plotem. Dokončeny byly následující stavby: Expozice kolpíků, kde jsme rozšířili a zasítovali stávající usazovací rybník pro čističku odpadních vod nákladem 1 001 024,- Kč. V závěru roku jsme vybudovali nákladem 2 200 000,- Kč novou biologickou ČOV, která odpovídá kapacitně potřebám naší zoo. V měsíci listopadu jsme zahájili stavbu Vyhlídková lávka, která propojí okruh střední a zadní části zoo přes Munický rybník. Tato stavba bude dokončena nákladem 5 800 000,- Kč v měsíci dubnu 2009.

Rekonstrukce

Celý rok probíhaly práce na jednotlivých expozicích pro zlepšení návštěvnického servisu. V měsíci květnu byl otevřen nový vchod pro návštěvníky včetně pokladny a zároveň instalován turniket (kolotoč) pro odchod návštěvníků v části bývalé pokladny. Vzhledem k tomu, že se nepodařilo dořešit majetkové a pozemkové vztahy ve stanici pro handicapovaná zvířata v Rozové u Temelína pro připojení na vodovodní řad, zajistili jsme provedení vrtu a následné jeho připojení na stanici. Tím byl splněn požadavek na její řádný chod.

Služby zahradnického úseku

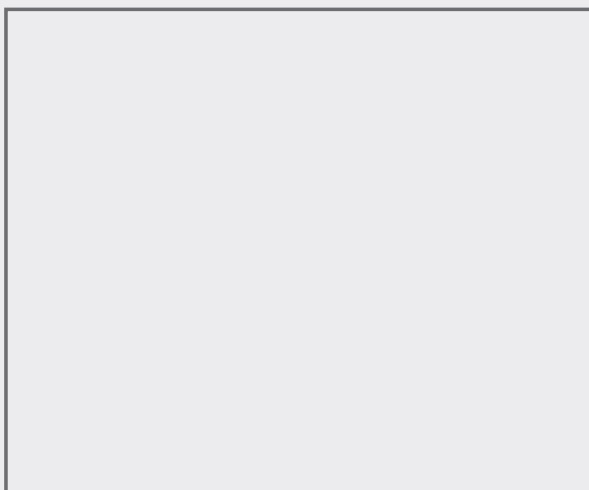
Martin Fučík

Letošní rok jsme opět zahájili prořezávkami dřevin v expozicích a v zadní části budoucího areálu. Ořezané větve jsme použili na výrobu štěpky a jako doplněk krmiv. V Rozové u Temelína jsme vysadili v příjezdové části sadu 50 borovic a 50 jedlí na optické zakrytí rozletové voliéry a celkové zlepšení prostředí. Dále jsme opravili příjezdovou cestu k Centru ochrany fauny, kde jsme rozprostřeli 25 tun prosívky a štěrku.

V jarních měsících bylo nutné vzhledem k rekonstrukci rybníčku a voliéry kolpíků odstranit keře kanadských borůvek. Pro tyto jsme připravili nový, vyvýšený záhon v zahradě v Rozové. Původní jílový val záhonu a rašelinu jsme odtěžili a připravili na další použití. Po dokončení terénních úprav a oplocení jsme realizovali nové osazení plochy.

Při výstavbě expozice Koati jsme se podíleli na dopravě a míchání zemin, skládání opuky s výsadbou kompozičně vhodných rostlin, modelování terénu a položení trávnickových koberců. Také jsme kompletně obnovili ohraničený záhon s opunciami a suchomilnými rostlinami ve výběhu psounů a provedli nové osazení.

V letošním roce bylo velice vhodné a příznivé počasí, což přispělo k intenzivnímu růstu trávnicků. Ty jsme proto museli kosit v intervalu 8-10 dní, plochy v Rozové pak každý třetí týden, včetně pečlivého vyžínání mezi nově vysazenými jehličnany. Také nově tvarovaný živý plot podél expozice vodních ptáků doznal několika úprav v podobě nově vysazených částí s rozmanitější skladbou rostlin pro celkové barevné oživení prostoru. Koncem léta jsme ještě osadili záhon pod průčelím vzdělávacího centra.

popisek

Jako každý rok jsme dovezli a naskladnili celoroční zásoby sena a slámy, pečovali o čistotu komunikací, která se v letošním roce výrazně zlepšila používáním foukačů Stihl, chemickými postřiky jsme udržovali parkovací plochy, cesty a zásobní boxy před prorůstáním plevelů, sváželi odpady a zajišťovali úklid listí.

Na konci sezony jsme vyčistili a uskladnili sezónní stroje a nářadí. V adventním období jsme vyzdobili zahradu pro navození sváteční atmosféry.

Oddělení vedlejší hospodářské činnosti

Martin Švihel

Hlavní činností tohoto oddělení je zabezpečovat provoz nejen restauračních zařízení Zoo Ohrada, ale také stánek se suvenýry.

V předešlých sezónách byl návštěvníkům k dispozici pouze stánek s rychlým občerstvením. Po otevření restaurace Zoo nebylo zcela jasné, zda ho návštěvníci i nadále budou využívat k občerstvení a stravování. Nakonec se naše obavy ukázaly jako liché. Nově postavené restaurační zařízení v zadní části areálu zoologické zahrady se svými 130 místy není zcela schopné uspokojit potřeby všech návštěvníků. Proto stánky i v budoucích sezónách mohou směřovat nabídku občerstvení v zoo.

Nově postavená restaurace Zoo nabízí svým zákazníkům zajímavě řešený interiér s velkým mořským akváriem, které je nejen pro malé strávníky zajímavým zpestřením obědu či večeře. Nezanedbatelným organizačním problémem tohoto zařízení je možnost dvojího vstupu do restaurace – vchod od silnice slouží pouze pro zákazníky restaurace. Mnozí si ho přesto pletou se vstupní bránou do prostor zoologické zahrady. Proto bylo nutné zajistit prodej vstupenek do zoo přímo v restauraci. Během hlavní sezony nebylo v možnostech personálu prodávat vstupenky do zoo a zároveň uspokojit tak velké množství zákazníků. Docházelo pak mnohdy k nemalým nedorozuměním. Proto bylo rozhodnuto, že v letních měsících zůstane vchod ze silnice uzavřen a restaurace bude sloužit jen návštěvníkům zoo.

Restaurace Zoo nenabízí jen občerstvení pro návštěvníky, ale zajišťuje také různé oslavy a nabízí cateringové služby. Během tohoto roku jsme připravili hostiny pro 13 svateb – 3 z nich se konaly v areálu zoo i s obřadem. Část svého svatebního dne strávili u nás i Iveta Bartošová a Jiří Pomeje. Dále pak jsme uspořádali 21 různých banketů ku příležitosti oslav narozenin, promoci atd. Zorganizovali jsme 29 firemních školení a večírků. Náš cateringový tým vyjíždí připravovat rauty i mimo restauraci zoo. V této sezoně jsme tak mohli uspořádat rauty v prostorech zámku Ohrada, státního zámku Hluboká nad Vltavou, Vědecké knihovny v Českých Budějovicích či Jihočeského muzea. Zajišťovali jsme také občerstvení pro akce pořádané Jihočeským krajem.

Mimo jiné je restaurace zoo spolupodílí na přípravě pravidelných víkendových akcí zoologické zahrady – Velikonoce v zoo, Putování za Mikulášem nebo Vánoce v zoo. Tento rok jsme zajišťovali občerstvení i mimo naši „vlajkovou loď“ a to např. při předávání praporu na náměstí v Českých Budějovicích, cvičení IZS Temelín atd.

V letních měsících navštěvuje zoo v průměru 1800 lidí denně. Tímto bych chtěl poděkovat nejen zaměstnancům restaurace, ale i všem brigádníkům, bez kterých by bylo téměř nemožné poskytnout našim zákazníkům plnohodnotné služby.

Hospodářsko-správní oddělení

Ing. Milan Daněk

Zoologická zahrada Ohrada disponovala k 31. 12. 2008 majetkem v celkové výši 95.853,72 tis. Kč. Jednotlivé druhy majetku jsou uvedeny v následující tabulce:

Druh majetku	Stav k 31. 12. 2007	Stav k 31. 12. 2008
Majetek celkem	96.935,33	95.853,72
Dlouhodobý nehmotný majetek	400,5	356
Dlouhodobý hmotný majetek - z toho:	135.493,84	141.884,56
Pozemky	1.825,77	1.825,77
umělecká díla	152,05	152,05
Stavby	109.391,63	118.872,41
samostatné movité věci	14.137,14	13.817,05
drobný dlouhodobý majetek	4.970,73	5.209,90
nedokončené investice	5.016,50	2.007,38
Oprávký k dlouhodobému majetku	- 38.558,51	- 46.030,83

V roce 2008 byl poskytnut Zoologické zahradě Ohrada příspěvek na provoz od zřizovatele (Jihočeský kraj) ve výši 17.020 tis. Kč. Kromě tohoto základního příspěvku obdržela naše zoologická zahrada také od zřizovatele investiční příspěvek ve výši 8.000 tis. Kč na investiční akce v prostoru nového areálu (dostavba expozice Koati, výstavba expozice kolpíků, výstavba ČOV, začátek výstavby nového vyhlídkového mostu). Vzhledem k tomu, že celá částka investiční dotace nebyla vyčerpána, převádí se zbývající částka do roku 2009.

Další příspěvky a účelové určené dotace obdržela zoologická zahrada z rozpočtu Ministerstva životního prostředí ČR ve výši 1.143 tis. Kč na chov ohrožených druhů světové fauny v českých zoo, na zapojení zoo do systému ochrany přírody ČR a na spolupráci s významnými zoo a institucemi v cizině v rámci mezinárodních chovů ohrožených druhů, podporu členství a účast v mezinárodních organizacích. Od Českého svazu ochránců přírody obdržela naše zoo na provoz a realizaci sítě stanic handicapovaných živočichů 193,28 tis. Kč a od zřizovatele granty ve výši 220 tis. Kč na dofinancování spoluúčasti na realizaci rezortních grantů - MŽP, 300 tis. Kč na vytvoření propagačních materiálů PO a 5 tis. Kč od města Hluboká nad Vltavou na pořádání akce „Putování s Mikulášem“.

Výnosy v celkové výši 29.828,83 tis. Kč jsou v porovnání s rokem 2007 o 2.141,07 tis. Kč vyšší. Důvodem je velmi dobrá návštěvnost vlivem dobrého počasí a rozšíření prostor pro návštěvníky v zoo a otevření nových expozic. Příjmy ze vstupného se proti roku 2007 snížily pouze o 15 tis. Kč, nárůst jsme zaznamenali u VHČ a to o 824 tis. Kč. K nárůstu došlo v oblasti příjmů z úroků o 231 tis. Kč. Proti roku 2007 došlo k poklesu ve výnosech v oblasti prodeje zvířat o 124 tis. Kč. Tyto výnosy jsou kolísavé a závisí hlavně na počtu a druhu nově odchovaných zvířat.

Celkové náklady ve výši 29.243,30 tis. Kč byly proti k roku 2007 navýšeny o 2.637,20 tis. Kč. Navýšení se projevilo hlavně u nákladů na energie o 293 tis. Kč, nákladů na opravy a udržování o 138 tis. Kč, nákladů na cestovné o 27 tis. Kč, nákladů na ostatní služby o 445 tis. Kč, mzdových nákladů o 843 tis. Kč, nákladů na sociální a zdravotní pojištění o 258 tis. Kč, jiných

ostatních nákladů o 160 tis. Kč a nákladů na odpisy o 1.868 tis. Kč. Proti tomu došlo v porovnání s rokem 2007 ke snížení nákladů na spotřebu materiálu o 2.637 tis. Kč.

Poměr nákladů k vlastním výnosům za rok 2008 je 53,04 což je navýšení proti roku 2007 v soběstačnosti o 0,51 %.

Výnosy včetně dotací - porovnání let 2007 a 2008 (v tis. Kč):

	2007	2008
Hospodářský výsledek	+1.081	585,06
Výnosy celkem - z toho:	27.687	29.828
Dotace, příspěvky a granty - z toho:	17.658	18.886
Příspěvek od zřizovatele	16.400	17.020
Dotace od MŽP ČR	877	1.1.143
Dotace na provoz stanice pro handicapované živočichy od ČSOP	156	193
Ostatní dotace a granty	225	530
Tržby za zvířata a zahradnické výrobky	162	38
Tržby ze vstupného	1.8.834	1.8.815
Úroky	240	472
Jiné ostatní výnosy	793	1.1.617
Tržby z prodeje majetku	0	0

Čerpání nákladů - porovnání let 2007 a 2008 (v tis. Kč):

Náklady celkem	26.606,10	29.243,30
Spotřeba materiálu - z toho:	6.699,67	5.311,11
Krmiva a steliva	2.173,41	2.786,46
Spotřeba energie	1.513,45	1.806,41
Opravy a udržování	1.005,41	1.144,16
Cestovné	107,08	134,65
Ostatní služby - z toho:	2.206,44	2.651,85
Náklady na propagaci	236,44	511,18
Mzdové náklady - z toho:	6.920,42	7.763,6
OON	133,45	181,57
Sociální a zdravotní pojištění	2.396,05	2.653,91
Zákonné sociální náklady	259,91	253,58
Daně a poplatky	4,97	11,66
Jiné ostatní náklady	110,9	271,18
Odpisy dlouhodobého majetku	5.364,9	7.233,16
Daň z příjmu	0	0
Ostatní náklady	16,87	8,03

Pohyby zvířat - v evidenčních cenách (v tis. Kč):

	2007	2008
Nákup	52	65
Dary - příjem	1	30
Odchovy	120	289
Výměna - příjem	7	8
Jiný příjem	1	11
Prodej	- 143	- 21
Dary - výdej	- 7	0
Vypuštění	0	0
Výměna - výdej	0	- 8
Úhyn	- 13	- 175
Únik	- 1	- 12
Vyřazení	0	0
Jiný úbytek + škodná	- 4	- 17
Stav zvířat v tis. Kč na konci roku	3128	3299

Sponzorské dary na provoz zoo byly směřovány hlavně na výživu zvířat a to nejčastěji formou adopce jednotlivých zvířat. V roce 2008 bylo na sponzorských darech vybráno o 306.625,- Kč méně než v roce 2007. Celková částka vybraná na sponzorské dary dosáhla částky 381.628,- Kč. Nejštedřejšími sponzory se v roce 2008 stali z jednotlivců p. Ida Faltýsková, Sára Ciglbauerová, Miroslava Ondřejová, Ing. František Bambule, Ing. Miroslav Kalousek, Jan Strejček, Alena Gabriellová, Kristýna Vondrášková, PhDr. Jiří Pospíšil, Bohumil Rebec, Miroslav Kowalczyk, Ivan Venclík, Lukáš Podepřel a Vladislav Reindl a nesmíme zapomenout na děti základních a mateřských škol, hlavně pak ZŠ Volary, ZŠ Záhoří, ZŠ Šindlovy Dvory, ZŠ a MŠ Nerudova ul. České Budějovice, ZŠ a MŠ T.G.Masaryka České Budějovice - Vráto a také žákyně Střední zdravotní školy z Jindřichova Hradce. Z firem to byly Hlubočká kulinářská, GAMEX České Budějovice, Jihotech Borovany, Starnet s.r.o. České Budějovice, Optika Valuchová s.r.o., ALBA-FARM s.r.o., Stamag Ireks s.s.r.o. Praha, CASTA INVEST a.s., TBWA Praha s.r.o., ARMOR s.r.o. České Budějovice a další.

Limit mzdových prostředků a OON v hlavní činnosti, který byl stanoven ve výši 7.780 tis. Kč nebyl dočerpán o 17 tis. Kč. Důvodem tohoto nedočerpání byla nemocnost zaměstnanců zoo. Průměrný měsíční plat v roce 2008 činil 19.571 Kč. Přepočtený evidenční počet pracovníků v hlavní činnosti byl v roce 2008 celkem 32,28 pracovníka.

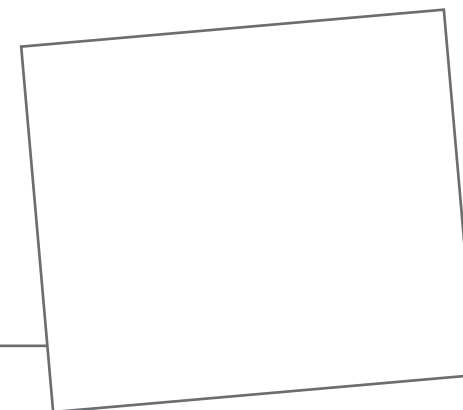
Fond reprodukce byl v roce 2008 vytvořen z odpisů ve výši 7.233,16 tis. Kč a z dotací na investice od zřizovatele ve výši 8.000 tis. Kč. Pořízení všech investic bylo zajištěno z těchto dotací. Nedočerpaná částka dotace bude použita na rozestavěnou stavbu vyhlídkového mostu, jehož stavba musela být přerušena z důvodu nutnosti dodržení technologických postupů a bude obnovena jakmile to klimatické podmínky dovolí.

Veškeré výdaje z fondu reprodukce se týkaly realizace investičních akcí, které byly v minulém roce připravovány. Jejich dokončení je plánováno v průběhu příštích let. V roce 2008 byla z nich dokončena investiční akce expozice malých šelem „Jezevčí skála“, expozice „KOATI“, voliéra kolpíků a rekonstrukce ČOV. Všechny ostatní v současnosti probíhající akce jsou ve stádiu výstavby, případně ve stadiu příprav.

Oddělení ekologické výchovy a propagace

RNDr. Roman Kössl, Michaela Hartlová

Dvě učebny vzdělávacího centra vybavené již téměř podle našich představ a třetí v podobě terária, které je po většinu času přístupné všem návštěvníkům zoo, poskytly v roce 2008 zázemí pro většinu našich vzdělávacích aktivit. 67 % vzdělávacích programů se odehrávalo v některé z těchto učeben. Besedy, se kterými vyjíždíme za dětmi do mateřských a základních škol, tvoří 31 % a průvodcovství po zoo s výkladem pouze 2 % této činnosti. Jsme rádi, že nám daří naplňovat náš záměr přesvědčit učitele a ředitele škol, aby se žáci za programem jezdili k nám, kde můžeme pro děti plně využít potenciál zoologické zahrady – zejména přítomnost živých zvířat v expozicích i kvalitní zázemí. V roce 2008 proběhlo celkem 275 vzdělávacích programů za účasti 6234 žáků a studentů, což je údaj srovnatelný s loňským rokem, i když přeci jen opět o něco vyšší. Nabídka vzdělávacích programů s malými obměnami zůstala stejná jako v minulém roce.

Mateřské školy mohou volit ze 4 programů, 1. stupně základních škol ze 7 a 2. stupně ZŠ spolu se středními školami z 8 speciálně připravených programů. Nabídku doplňují stále velmi oblíbené besedy pro mateřské školy a děti prvních a druhých tříd ZŠ, kam jezdíme s některými kontaktními zvířaty (krajty královské, želvy zelenavé, morčata, fretka, potkani a nově také ježek).

V průběhu letních prázdnin je zájem o programy samozřejmě minimální, i když je občas využívají objednané skupiny z dětských letních táborů. Na druhou stranu v průběhu letní sezony nabízíme našim návštěvníkům pravidelná komentovaná krmení vybraných druhů zvířat. I v tomto roce tradičně probíhalo zejména krmení s komentářem u vyder říčních, medvědů hnědých, kočkodanů husarských a pelikánů bílých, doplňované občasným komentářem u klokánů rudokrých. Tuto činnost zajišťují sami chovatelé, kteří nám takto běžně vypomáhají i při zajišťování programu většiny víkendových akcí pro veřejnost v průběhu celého roku.

V průběhu roku jsme intenzivně pracovali na přípravě informačních a vzdělávacích tabulí pro nové stojany, které byly na jaře nainstalovány v areálu zoo. Na konci roku byly připraveny k instalaci panely na téma „plameňáci“, „včely samotářky“, „naši motýli“ a „vzdělávací činnosti naší zoologické zahrady“. Přibyl nový panel k expozici divokých koček a byl připraven nový panel o mimice primátů k expozici kočkodanů husarských. S přípravou dalších panelů počítáme i v následujícím roce. V souvislosti s budováním nové americké expozice Koati se nám podařilo „rozmnožit“ počet zvukových panelů, které návštěvníkům slouží k jednoduššímu a zábavnějšímu získávání informací o zvířatech. Ke stávajícím dvěma - u vstupu do zoo a v australské expozici - přibyl další zvukový panel o fauně a flóře Jižní Ameriky. Všeobecně příprava této nové expozice byla v první polovině roku velkou prioritou. Naše oddělení spolupracovalo i při jejím dokončování, zejména výběru rostlin pro konečné výsadby a jejich realizaci, které by dostatečně hodnověrně dotvářely její „amazonský vzhled“. Zajišťovali jsme také průběh jejího slavnostního otevření.

Novinkou letošního roku je zookroužek – zájmový útvar pro děti se zájmem o zvířata, přírodu a činnost zoologických zahrad, který jsme zřídili ve spolupráci s Domem dětí a mládeže v Českých Budějovicích. Zoo Ohrada poskytla pro činnost tohoto kroužku prostory. Na pravidelných středečních schůzkách se děti pod vedením externí vedoucí Kláry Doubnerové dozvídají např. mnohé o významu a účelu zoo, zajímavosti ze světa zvířat, naučí se pečovat o vybraná zoolvířata, a postupně se zapojují do ochranných a vzdělávacích aktivit zoo.

Stejně jako v předchozích letech probíhala naše kampaň upozorňující veřejnost na škodlivost zbytečného zachraňování tzv. opuštěných mláďat v přírodě. A naše zoo se opět zapojila do kampaně Evropské asociace zoologických zahrad a akvárií (EAZA) tentokrát na záchranu obojživelníků „Year of the Frog“ (s českým názvem „Žáby bijí na poplach“), která nám byla, vzhledem k zaměření zoologické zahrady, mnohem bližší, než kampaně předchozí. K aktivitám, probíhajícím v naší zoo v souvislosti s touto kampaní, se dostaneme na některých dalších místech této výroční zprávy.

Pracovníci našeho oddělení se aktivně účastní práce komise vzdělávání a marketingu Unie českých a slovenských zoologických zahrad. Naše současné předsednictví v této komisi považujeme za čest i ocenění, že svou práci odvádíme dobře. Komise se v tomto roce sešla v říjnu v Zoologické zahradě Ústí nad Labem, kde proběhla Konference pracovníků vzdělávání a marketingu. Navíc se u nás sešla pracovní skupina pro přípravu společných panelů ke kampani EAZA Year of the Frog.

V říjnu 2008 se RNDr. Kössl zúčastnil 19. mezinárodní konference vzdělávacích pracovníků zoologických zahrad (IZE) v Adelaide v Jižní Austrálii, jejímž hlavní téma pro tento rok bylo „měnící se klima – měnící se zoo“. Byla to výjimečná příležitost pro výměnu zkušeností a velký přínos

pro další inspirace v osvětářské práci i poznání zoologických zahrad na druhém konci světa.

Za vydatné pomoci zoologického oddělení zprostředkovává naše oddělení spolupráci s Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích. Dlouholetá spolupráce s Pedagogickou fakultou je zejména při zajišťování výuky biogeografie na katedře geografie včetně cvičení, uskutečňovaných v areálu zoologické zahrady, a semináře v rámci předmětu ekologická výchova a výchova k udržitelnému životu pro katedru biologie. Nově se rozvíjí zajišťování asistentské praxe v environmentální výchově. V současné době jsou také na Pedagogické fakultě zpracovávána dvě témata diplomových prací související s činností zoologické zahrady. První - „Základní analýza geografických a biotopových nároků pušтика bělavého v NP a CHKO Šumava“ - vychází z dat telemetrického sledování puštiků bělavých vypuštěných v programu reintrodukce tohoto druhu na Šumavě, na kterém se naše zoo podílí. Druhá diplomová práce „Přírodovědná naučná stezka na břehu Munického rybníka“ má za cíl skutečnou realizaci této stezky. Úzce spolupracujeme také se Zemědělskou fakultou JU, zejména s katedrou biologických disciplín, která také zajišťuje své semináře v prostorech zoo i jejího vzdělávacího centra.

Akce pro veřejnost

Mgr. Kateřina Vlčková

Na začátku roku, v lednu a únoru 2008, mohli návštěvníci výstavy ve vzdělávacím centru obdivovat živé šváby ze všech koutů světa a pomocí fotografií a krátkých informací nahlédnout do jejich fascinujícího světa.

Většina roku ale již byla věnována obojživelníkům. Tento rok vyhlásila EAZA kampaň za jejich záchranu. Náš příspěvek ke kampani byl jako každý rok především informativní. Zoo Ohrada chová zejména zvířata, která žijí nebo žila v české přírodě, se zvláštním zaměřením na druhy zde ohrožené. Proto jsme chtěli v rámci kampaně upozornit veřejnost především na problémy obojživelníků žijících v České republice. K tomuto problému jsme připravili obsáhlé informace na našem webu a také jsme připravili několik soutěží pro všechny věkové kategorie – výtvarnou soutěž „O nejkrásnější žabku, čolka či mloka“, školní projekt na vybrané žabí téma, PowerPointovou soutěž pro střední školy „Dostávají kapky nejen naše žabky“, fotosoutěž „Viděli jste mě?“. Motto pro akce konané v zoo pro tento rok tedy bylo „Žáby bijí na poplach“. Po dobu jarních prázdnin od 11. do 15.2. 2008 si celkem 1665 návštěvníků mohlo zahrát Žabí hru.

22.3. 2008 si velikonoční zajíček připravil sladké odměny pro všechny milovníky her a soutěží. Velkou událostí akce Velikonoce v zoo také bylo pokřtění trojice kůzlátek - jmény Dik, Nik a Hvězdička, která se narodila 8. března. Kmotrem byl p. Flosman, který jako každoročně je i patronem Velikonoc a zajišťuje pro malé návštěvníky velikonoční nadílku. Ve vzdělávacím centru byla připravena výtvarná dílna, kde byla možnost vyzkoušet si zajímavé techniky zdobení vajíček pod vedením paní Polákové. Přestože se sluníčko schovávalo za mraky, vyrobilo si 102 návštěvníků ovečku či velikonoční vajíčko.

Na Apríla slaví svátek všichni tvorové z ptačí říše. Ptákoviny v zoo připravili děti dětem. Pod vedením Mgr. Evy Kubalíkové ze ZŠ Dukelská ČB žáci vyzdobili zoo množstvím krásných obrázků a celý den se věnovali návštěvníkům při ptačích hrátkách. V pravé poledne mohli návštěvníci shlédnout přehlídku dravců vedenou nejen profesionálními sokolníky, ale také našimi chovateli. Během tohoto dne se o „ptákoviny“ zajímalo 1230 návštěvníků.

popisek

Na 1. máje 2008 oslavila zoologická zahrada své již 69. výročí založení. V tento den jsme neoslavovali jen narozeniny zoo, ale také upozorňovali na problémy obojživelníků – myl to i MAY DAY „Žáby bijí na poplach“. Studenti z 5 škol v rámci školního projektu, který jsme vyhlásili jakou součástí kampaně EAZA, připravili v areálu zoo svá stanoviště se zábavně naučnými soutěžemi, které upozorňovali na problémy obojživelníků. V dalším doprovodném programu se mohly děti povozit na ponících a vidět tak zoologickou zahradu s „nadhledem“, pozorovat dravce a skvělou práci sokolníků i našich chovatelů, dozvědět se mnoho zajímavostí ze života „ohradských“ obyvatel. V tento den jsme odměnili vítěze výtvarné soutěže „O nejkrásnější žabku, čolka či mlouka. Patronem této soutěže byla opět firma RADAN SPORT z Českých Budějovic, která věnovala vítězcům krásné sportovní ceny. Pro ty, kteří sem nemohli přijet, vysílal živě o dění v zoo Český rozhlas České Budějovice. May Day obojživelníků a 69. narozeniny jsme zakončili křtinami – kmotrem malého kočkodana husarského byl herec Marian Roden. Návštěvníci pro něj vybrali jméno Bamako. V tento prvomájový den přišlo 2096 návštěvníků.

Od 19. května do 13. června se zoologická zahrada v dopoledních hodinách pro děti z MŠ a ZŠ proměnila na pohádkovou zoo. 31. Dětské divadelní dny měly na svém programu pohádková představení 4 divadelních souborů. Navštívilo je celkem 1741 dětí.

V sobotu 31. 5. připravila agentura Monika bohatý program na oslavu Mezinárodního dne dětí. V tento den si nejen malí návštěvníci mohli proletět celý svět, aniž by opustili areál zoologické zahrady a vyzkoušet svou obratnost, dovednost i vědomosti v zajímavých soutěžích. Na hlavním podiu u restaurace zoo známý moderátor Pavel Svoboda spolu s Ing. Zuzanou Štětkovou představovali některé naše chovance (fretku, kraju královskou ...). K poslechu hrála hudební skupina Rybníkáři. V tento den jsme také vyhodnotili ve vzdělávacím centru Power Pointovou soutěž „Dostávají kapky nejen naše žabky“. Ceny do soutěže věnovala agentura Monika. V tento den zde bylo 2233 návštěvníků.

7. 6. 2008 jsme ve spolupráci se společností Elektrowin připravili akci „Za vysloužilý spotřebič lístek do zoo zdarma.“ Všichni, kteří odevzdali do připraveného kontejneru na elektronický odpad nějaký vysloužilý spotřebič, dostali volnou dětskou vstupenku nebo 2/3 slevu na vstupenku pro dospělého a navíc podle velikosti odevzdaného spotřebiče byl každý odměněn zajímavým dárkem. Cílem této akce nebylo získat dárek či slevu na vstupné, ale získat odpověď na dnes již klasickou otázku Jana Nerudy „Kam s ním?“. Pracovníci společnosti Elektrowin ve svém stánku informovali návštěvníky o problematice elektronického odpadu či černých skládek.

Od června do září probíhala v prostorách vzdělávacího centra v rámci kampaně „Žáby bijí na poplach“ výstava živých obojživelníků naší přírody. Na výstavě mohli návštěvníci v teráriích vidět 11 druhů obojživelníků žijících v České republice a také pulce asijské kuňky východní, kteří se před jejich zraky za dobu trvání výstavy proměnili v malé žabky.

14. 7. jsme za účasti hejtmána Jihočeského kraje RNDr. Zahradníka a radního Ing. Štangla, mnoha našich návštěvníků a médií slavnostně otevřeli symbolickým vlitím vod třech jihoamerických veletoků naši novou expozici Jižní Ameriky s názvem Koati.

Ve spolupráci s naší zoo připravilo 1. 8. 2008 humanistické centrum Narovinu zajímavé upřesnění a projekci fotografií Davida Švejnohy Václava Soukupa z cest po keňských školách, sirotčincích a slumech „Odvracená tvář Keni“.

Ve dnech 22. 8. a 25. 8. 2008 v zoo vystoupila dvanáctičlenná africká skupina studentů IYASA umělecké školy Bulawayo ze Zimbabwe. Jejich vystoupení plné písní, tanců, rytmů a scén inspirovaných africkou lidovou kulturou bylo skutečně nevšedním a strhujícím zážitkem.

Veselý konec prázdnin jako již tradičně připravila Poštovní spořitelna. Jak napovídá samotný název soutěží tohoto odpoledne „Hrátky u vody“, vše se točilo kolem zvířat žijících na březích rybníků, řek či v mokřadech. Divadlo Kukadlo zahrálo v představení Ukradená vzducholod. A zaměstnanci zoo vyprávěli příběhy o svých svěřencích a povozili děti na ponících. V sobotu 31. 8. volalo Ahoj prázdniny 1390 návštěvníků.

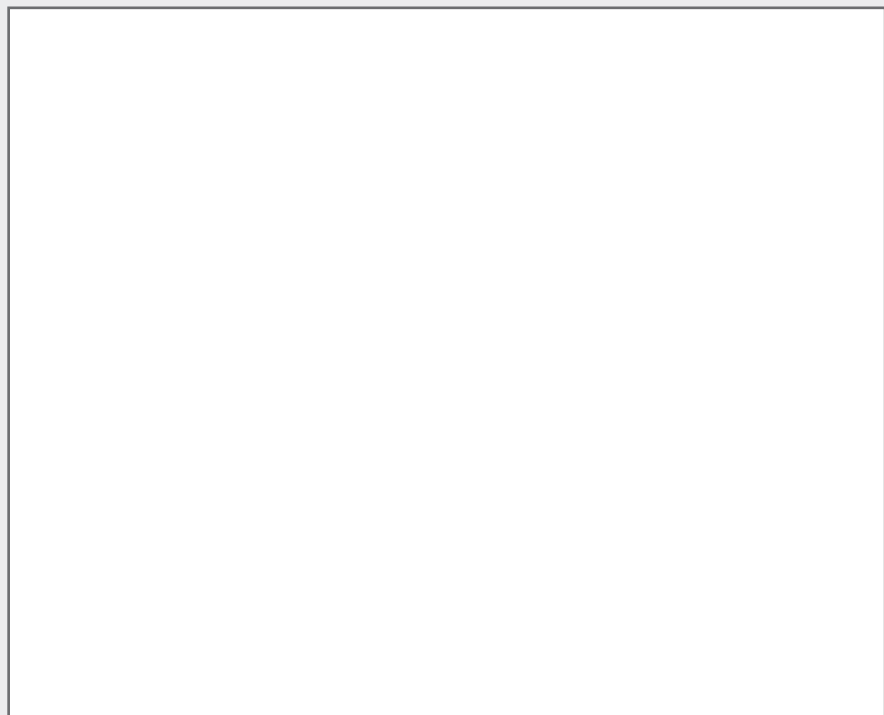
Svůj svátek mají i zvířata. K této příležitosti každoročně připravujeme zábavné odpoledne Den zvířat. Tento rok to bylo v sobotu 4. 10. Opět jsme si postavili kaštanovou zoo, nechýběla ani komentovaná krmení a jízdy na ponících. A navíc se návštěvníci mohli na vlastní oči i ruce seznámit s ježkem, kavkou, liškou a poštolkou, a dozvědět se mnoho zajímavého z jejich života i to, jak se chystají či nechystají na zimu. V tento den přišlo do zoo 814 návštěvníků.

13. 11. jsme spolu s novinami pro děti Robinson, společností NOVA projekt s.r.o. a malými průvodci ze ZŠ Dukelská připravili zábavně naučné odpoledne pro děti se zrakovým postižením. Odborným lektorem akce nazvané Zoo Potmě byla RNDr. Iva Vilhulmová ze Zoo Praha, která má již několikileté zkušenosti s organizováním akcí pro nevidomé. Tento rok nám opět počasí neprálo a museli jsme tancovat mezi kapkami deště. Přesto bylo odpoledne plné radosti

a smíchu. Na konci se všichni těšili z malého dárku a občerstvení, které přichystala společnost NOVA projekt s.r.o.

V sobotu 6.12. 2008 proběhlo veselé Putování za Mikulášem. Průvod dlouhý tak, že pojal 1253 dětí, rodičů, čertů a andělů, vyrazil kolem 16:00 hod z Hluboké nad Vltavou od hotelu Závěš a pokračoval dobrodružnou cestou po břehu Munického rybníka až do zoo. Cestou děti prošly andělskou bránou, kolem kotlů na zlobivé dětičky, viděly anděla na vodě i opravdové peklo. Světly vyznačenou cestou, která vedla zoologickou zahradou, všichni doputovali až k Restauraci ZOO, kde čekal Mikuláš se spoustou sladkostí pro hodné dětičky. Na své si přišly i mlsné jazýčky, které měly jedinečnou možnost ochutnat čertovskou kuchyni Petra Stupky.

Oslavit Štědrý den v zoo se zvířátky se pro mnoho našich návštěvníků stalo již neodmyslitelnou součástí Vánoc. V tomto roce jsme je v zoo prožili v duchu českých tradic. Spolu s dětmi jsme motali vánočky ze slanečného těsta, vyráběli svíčky z včelího vosku, pouštěli ořechové lodičky, lovili rybky, zpívali koledy a krmili s pastýřem Martinem ovce a kozy. Kdo zavítal do naší staročeské věštírny, mohl si také nechat předpovědět, co mu přinese nadcházející rok. Všechny pozorné, kteří hledali a našli Vánočnicka, který k nám do zoo zavítá pouze o Vánocích, neminula sladká odměna. Na závěr se nám podařilo rozsvítit vánoční strom. Děkujeme všem, kteří v tento vánoční den obdarovali malým dárkem naše zvířata.

popisek

Vývoj návštěvnosti

Ing. Milan Daněk, RNDr. Roman Kössl

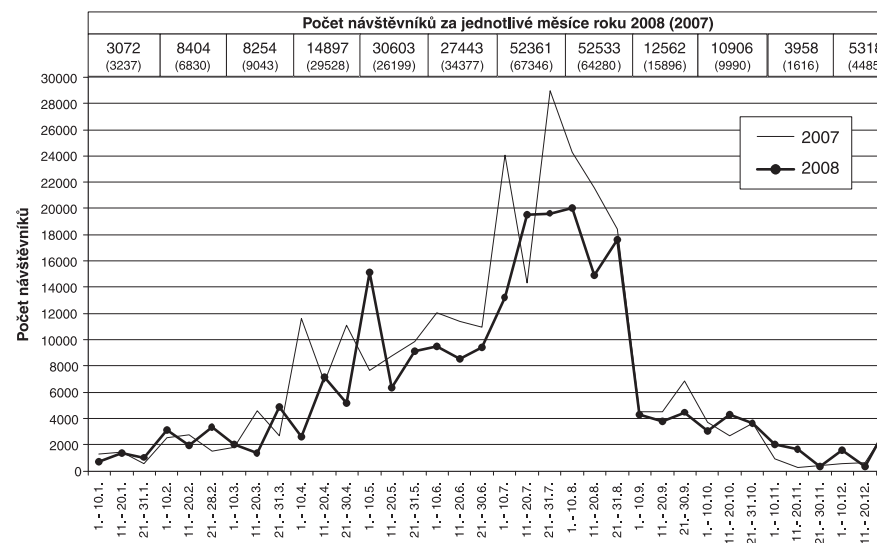
V roce 2008 naše zoo přivítala celkem 230.331 návštěvníků, což je o 42.496 návštěvníků méně než v roce 2007. Z tohoto počtu zaplatilo 106.094 návštěvníků plné vstupné, 86.008 návštěvníků snížené vstupné (dětí a důchodci) a 38.229 bylo neplacících návštěvníků, kteří jsou zastoupeni především dětmi do 3-ti let věku a tělesně postiženými osobami.

Na grafu je možné porovnat průběh návštěvnosti za poslední dva roky. Zimní měsíce jsou již tradičně s minimální návštěvností, což je dáno pravděpodobně mimo jiné i absencí teplých pavilonů. První čtvrtletí navštívil Zoo Ohrada srovnatelný (i když o něco vyšší) počet návštěvníků jako v předchozím rekordním roce: 19.730 (19.110 v roce 2007). Do poloviny roku jsme ale již zaznamenali přibližně 17-ti tisícový propad (72.943 návštěvníků za 2. čtvrtletí oproti 90.104 v roce 2007). Letní měsíce pak již byly na návštěvnost znatelně horší (117.456 v roce 2008 oproti 147.522 v roce 2007). Na konci tohoto období se ale počet příchozích návštěvníků vyrovnal – i když je to především doba strmého poklesu návštěvnosti, související s koncem prázdnin a dovolených a se začátkem školy. Do konce roku byl počet návštěvníků většinou mírně vyšší než v předchozím roce (20.182 oproti 16.091).

Přesto zůstává rok 2008 z dlouhodobějšího pohledu nadprůměrný. Od roku 1972, kdy se zoologická zahrada osamostatnila, činí průměr roční návštěvnosti 193.912, přitom až do roku 1995 vystoupil počet návštěvníků nad 200 tisíc jen výjimečně. Od roku 1995 naopak pod tuto hodnotu klesl jen v roce 2006, což bylo způsobeno zejména panikou v souvislosti s výskytem ptačí chřipky, a průměr tohoto období činí 218.921 osob.

Od roku 1972, od kdy je návštěvnost v Zoo Ohrada pravidelně sledována, navštívilo Zoo Ohrada 7.174.756 návštěvníků.

Vývoj návštěvnosti v průběhu roku 2008

Dary poskytnuté v roce 2008 - poděkování

Lucie Šoulová

Jako v loňském roce, tak i letos podporovali naši zoo malé i větší firmy, školy a školičky i jednotlivci. Někteří se stali adoptivním rodičem vybraného zvířete a jiní patronem.

V letošním roce byl největší zájem o adopci klokana rudokrkého a nosála červeného. Velmi často se na nás obraceli lidé, kteří chtěli adopci zvířátka věnovat jako dárek pro své blízké. Proti loňskému roku se ovšem zájem o sponzorství snížil.

Všem adoptivním rodičům i patronům velmi děkujeme. Velice si vážíme všech darů, protože vyjadřují i to, že nezůstáváte lhostejní k otázkám ochrany přírody. I díky Vám se naši zoo a všem zvířátkům v ní daří lépe a lépe.

Dárce	Částka	Účel daru
anonymní dárci	7 850,00 Kč	provoz zoo
ALBA-FARM s. r. o.	20 000,00 Kč	vydra říční
Andrašková Jana	75,00 Kč	muflon
ARMOR s. r. o.	7 500,00 Kč	čáp bílý
Casta Invest a. s.	12 500,00 Kč	vlk euroasijský
Ciglbauerová Sára	5 500,00 Kč	sova pálená
Černá Ludislava	500,00 Kč	zmije obecná
Doudovi Jindřiška a Jiří	4 000,00 Kč	klokana rudokrký
Faltýskovi,	6 500,00 Kč	jezevec lesní
Gabrielová Alena	5 500,00 Kč	sovce sněžná
GAMEX CB s. r. o. - zaměstnanci	5 000,00 Kč	psoun prériový
Ing. Bambule František	11 900,00 Kč	provoz zoo
Ing. Kalousek Miroslav (KDU-ČSL)	16 000,00 Kč	rodina kalousů ušatých
Ing. Vorlová Věra	5 000,00 Kč	kulišek nejmenší
Jantač Vladimír, Velešín	4 000,00 Kč	želva
JIHOTECH spol. s r. o.	5 000,00 Kč	ovce ouessantská
JUDr. Čenovská Emílie	8 000,00 Kč	moták pochop, papoušek patagonský
Jungmannová Pavla	1 500,00 Kč	želva bahenní
Kaiser Jan	2 500,00 Kč	výřeček malý, kulišek nejmenší
p. Klimeš, Horní Dvořiště	200,00 Kč	jiříčka
Koukolová Eva	1 000,00 Kč	zajíc polní
Kovandová Jana	500,00 Kč	zmije obecná
Kowalczykovi Miroslav a Romana	30 000,00 Kč	medvěd hnědý - Dick
Kubartová Lenka	750,00 Kč	provoz zoo
Kučerová Barbora	1 500,00 Kč	krajta královská

Dárce	Částka	Účel daru
Lehečka Milan	2 500,00 Kč	kočka divoká
Limar CB, Cash & Carry Pilsner Urquell	6 500,00 Kč	nosál červený
Macháčkovi, Hluboká nad Vltavou	5 000,00 Kč	kulišek nejmenší
Manfred Koller - TBWA Praha - ČMSS	6 500,00 Kč	liška obecná
Marek Tedeáš	500,00 Kč	zmije obecná
Marková Hana	500,00 Kč	medvěd hnědý
MěÚ Netolice	3 000,00 Kč	puštík bělavý
Moutvičková Daniela	500,00 Kč	koza domácí
MŠ Bavorov	1 000,00 Kč	provoz zoo
MŠ církevní, Rudolfovska ul, ČB	600,00 Kč	provoz zoo
MŠ Dříteň	900,00 Kč	provoz zoo
MŠ Jana Opletala, ČB	1 400,00 Kč	provoz zoo
MŠ Lipí	500,00 Kč	krajta královská
MŠ Masarykova, Hluboká nad Vltavou	310,00 Kč	provoz zoo
MŠ Mezimostí, Veselí nad Lužnicí	1 320,00 Kč	vydra říční
MŠ Radomyšl	420,00 Kč	zvířátka
MŠ Roudné	900,00 Kč	provoz zoo
MŠ Ruská, Hluboká nad Vltavou	500,00 Kč	potkan Josefína
MŠ Schwanzenbergská	1 160,00 Kč	kachnička mandarínská
MŠ Šilhovala, Blatná	900,00 Kč	provoz zoo
MŠ U zastávky, Veselí nad Lužnicí	200,00 Kč	kočkodan husarský
MŠ Velechvín	700,00 Kč	kočkodan husarský
MŠ Vrchlického, Blatná	1 000,00 Kč	provoz zoo
MŠ, ZŠ a PŠ Husova ul, ČB	720,00 Kč	krajta královská
MUDr. Toušek Petr	500,00 Kč	provoz zoo
Nostalgický orchestr strakonický	6 500,00 Kč	nosál červený
Ondřejovi, Horusice	6 500,00 Kč	nosál červený
Optika Valuchová, Krajinská ul. ČB	10 000,00 Kč	rys ostrovid
PHDr. Jiří Pospíšil - senátor ČB	5 000,00 Kč	výr velký
Podepřel Lukáš	5 200,00 Kč	vlk euroasijský
Pokorná Jindřiška	1 500,00 Kč	provoz zoo
Ponocny Valerie	2 500,00 Kč	veverka
Prášková Iakovna - tryskání, Jan Strojček	5 000,00 Kč	ženetka tečkováná
Raindl Vladislav	6 000,00 Kč	provoz zoo
Rebec Bohumil	5 000,00 Kč	kočka divoká

Dárce	Částka	Účel daru
Rolník Marian	1 500,00 Kč	krajta královská
Soukupová Věra	500,00 Kč	zmije obecná
SŠ Zdravotnická, Jindřichův Hradec	5 500,00 Kč	klokan rudokrký
STAMAG IREKS	27 000,00 Kč	provoz zoo
STARNET, s. r. o.	20 000,00 Kč	vydra říční
Strnad Jiří	1 000,00 Kč	provoz zoo
Svátek Petr	1 500,00 Kč	želva nádherná
Syllaba Jiří	2 500,00 Kč	psoun prériový
Vaňková Lucie, ČB	1 000,00 Kč	želva
Venclíkovi, Hrdějovice	6 500,00 Kč	nosál červený
Viktorovi	3 000,00 Kč	kočka divoká
Vondrášková Kristýna	5 500,00 Kč	klokan rudokrký
VOŠ a SZeŠ Tábor	5 000,00 Kč	kočka divoká
ZŠ a DD Písek, Šobrova ul.	1 560,00 Kč	zvířátka
ZŠ a MŠ Dubné	980,00 Kč	provoz zoo
ZŠ a MŠ Kájov	930,00 Kč	provoz zoo
ZŠ a MŠ Mirovice	700,00 Kč	provoz zoo
ZŠ a MŠ Nerudova	5 000,00 Kč	kočka divoká
ZŠ a MŠ Vyšší Brod	260,00 Kč	krajta královská
ZŠ a MŠ Zahájí	800,00 Kč	zmije obecná
ZŠ a MŠ Zubčice	566,00 Kč	medvěd hnědý
ZŠ Církevní, Rudolfovska ul. ČB	4 469,00 Kč	veverka, zmije
ZŠ Dukelská (VIII.B)	2 500,00 Kč	výreček malý
ZŠ Hlinecká, Týn nad Vltavou	500,00 Kč	zmije obecná
ZŠ J.A.K. Blatná	1 150,00 Kč	krajta královská
ZŠ Prachatice - Zlatá stezka	1 200,00 Kč	provoz zoo
ZŠ Šindlovi Dvory	5 150,00 Kč	sova pálená
ZŠ T.G.M. Blatná	560,00 Kč	krajta královská
ZŠ T.G.M. Český Krumlov	440,00 Kč	provoz zoo
ZŠ T.G.M. Nové Vráto, ČB	5 120,00 Kč	pony shetlandský
ZŠ Tyrše, Hrdějovice	2 238,50 Kč	zvířátka a potkan Josefína
ZŠ Volary	7 500,00 Kč	jeřáb popelavý
ZŠ Záhoří	5 500,00 Kč	klokan rudokrký
CELKEM	381 658,50 Kč	

Následujícím firmám, společnostem i jednotlivcům děkujeme za jejich ochotu a pomoc při přípravách různých akcí v zoo, při realizaci nových expozic a dalších aktivitách zoo:

Akord, s.r.o., České Budějovice
 Audio Kropík, Roudné u Českých Budějovic
 Autokemping Křivonoska, Hluboká n. Vltavou
 Blatácký soubor Ševětín
 Radek Diviš, Radan Sport
 E.on ČR a.s., České Budějovice
 Eurofrost CB a.s.
 Filip Café, Pavel Filip, České Budějovice
 Flop Jih s.r.o.
 Galileo reklama s.r.o., České Budějovice
 HERO Czech s.r.o.
 Milan Jaroš, Netolice - stříhání ovcí
 Jihočeské divadlo - půjčovna kostýmů
 Jihočeská masna s.r.o., České Budějovice
 Kelt reklama, Hluboká nad Vltavou
 Michaela Korešová, Češnovice
 Miloslav Pecka, ČB
 Jeremiáš Polcar, člen divadla Kukadlo
 Zdeněk Soukal, Pardubice
 SONY centrum ellex gk, České Budějovice
 Tenisový klub Hluboká nad Vltavou
 WIP reklama, České Budějovice
 Žáci z výtvarného ateliéru Mgr. Evy Kubalíkové (ZŠ Dukelská)

Náš dík patří také všem utajeným dárcům, kteří po celý rok přinášeli do zoo různé ovoce, zeleninu, chléb, med a další lahůdky pro naše zvířata.

Způsob pohybu

Někteří z námi okroužkovaných strakapoudů velkých (*Dendrocopos major*), kteří k nám přišli jako mláďata do naší Stanice pro handicapované živočichy, přišli díky tomu, jakým způsobem se pohybují po větvích a stěnách ubikace, o část končetiny. Zachytávali se kroužkem o různé výšnělky a nerovnosti a při tom si odřeli nohu takovým způsobem, že o ni přišli.

Jak těmto případům předcházet

Úplně beze zbytku se problémům se značením zvířat předejít zřejmě nedá. Vždy nějaké problémy budou. Negativní dopad značení na zvířata se ale dá minimalizovat. Dle našeho názoru třemi způsoby a to vhodnějším způsobem značení, oddálením značení anebo prostě neznačit. Poslední alternativa nezáleží na nás. Myslíme si, že některá zvířata, která se již v zajetí pravidelně množí, například některé druhy želv, v naší zoo se jedná o želvu zelenavou (*Testudo hermanni*), by mohly být prostě z registrační povinnosti vyjmuty.

Dále o tom, co můžeme ovlivnit my:

Vhodnější způsob značení

Existuje mnoho různých způsobů jak zvířata označit jinak, než je uvedeno ve výše citovaných právních předpisech. Problém je v tom, že označení musí být srozumitelné nejen pro specialisty v daných oborech, ale i pro kontrolující úředníky. Příklad na hadech. Jestliže uvedu v kombinaci počet ventrálních a subcaudálních štítků, eventuálně tuto kombinaci doplním fotografií štítků vrchní části hlavy, nemůže dojít k záměně. Chovatel si své zvíře takto vždy pozná, laik ne. Pro něho může být počítání podocasních a břišných štítků problém a např. u jedovatých hadů i nebezpečné. Ale vraťme se k realitě, k nám, k našim problémům se značením.

Jiný způsob značení se u nás týká např. želv, kde tak jak je to stanoveno v § 6 vyhlášky č. 227/2004 Sb. a uvedeno v metodické příručce AOPK z roku 2006 „Jak značit exempláře CITES?“, fotíme spodní část krunýře. Nevýhodou tohoto značení je, že fotografie plastrónů musíme, zvláště u juvenilních jedinců, pravidelně obnovovat. Ještě jednodušeji se nám podařilo vyřešit situaci u plameňáků. Pro naši rychlou orientaci jim dáváme kroužky, u kterých k výše zmíněným problémům nedochází a při tom podmínkám „citesového“ značení vycházíme vstříc pomocí aplikace čipu. Sem patří i naše kroužkování strakapoudů. Netýká se to přímo problematiky „citesového“ značení, ale přeneseně ano. Jsou i jiné druhy ptáků, pohybující se podobným způsobem, které tyto problémy mohou mít a přitom jsou do CITES zařazeni. U nás by spíš stálo za to se zamyslet nad kroužkováním těchto ptáků ve volné přírodě. K obdobným problémům může dojít i tam.

Oddálené značení

Dalším způsobem jak minimalizovat negativní dopad značení zvířat, je jeho oddálení. Opět na to pamatují právní předpisy. Ve vyhlášce 227/2004, § 6 se za určitých podmínek vyjímají se značení: „... a) mláďata savců v období kojení, a to nejdéle do 6 měsíců stáří, b) vejce a mláďata ptáků, pokud zůstávají na hnízdě nebo v péči rodičů, a to nejdéle do 3 měsíců stáří, c) vejce, jikry, zárodečná stadia a mláďata plazů, a to nejdéle do 3 měsíců stáří.“ Když pomínu to, že dle našich zkušeností je i tato benevolence v některých nedostatečná, například naši kosmani, kteří se dají čipovat skutečně až když dorostou, musíme mít na paměti ještě další fakt a to je přizpůsobení doby značení dalším okolnostem. Vysvětlím na příkladu našich plameňáků. Chováme hejno o více jak sedmdesáti jedincích. Každý zákrok, byť jen na jednom jedinci je pro ostatní ptáky nebezpečný. Plaší se a hrozí akutní nebezpečí úrazu. Nehledě na to, že po podobných zákrocích jsou silně stresováni a obvykle určitou dobu nežerou. Proto se snažíme počet těchto

zákroků minimalizovat a značení těchto ptáků spojujeme s nějakým jiným nutným zákrokem, například s pravidelným jarním očkováním proti botulismu, takže většinou nesplníme stanovenou podmínku označení ptáků do stáří 3 měsíců. Obdobnou situaci máme například u kočkodanů husarských, u kterých značení spojujeme s očkováním proti tetanu.

Uvedené způsoby úpravy značení zvířat (jiný způsob a oddálené značení) samozřejmě neděláme pouze na základě našeho uvážení, ale musíme se na tom dopředu dohodnout s příslušnými orgány CITEC. Když například registrujeme nově narozená mláďata a ty ještě nejsou označena, tak musíme mít řádně zdůvodněno proč a v registračních listech je pak uvedeno do kdy, za jakých podmínek a jak bude každý konkrétní exemplář označen.

Difficulties in use of animal marking methods specified by the Czech CITES-related legislation. The introduction of the paper briefly describes the CITES-related legislation governing animal marking and holder's obligations, which is followed by listing zoo's negative experiences in practical application of the marking methods. Reasons for the difficulties that occur in daily zoo's operations are summarised in three basic presumptions as follows: anatomical conditions, comfort behaviour, and animal motion behaviour. The last section provides recommendations and tips of Ohrada Zoo for avoiding the problems.

Наши проблемы по применению положенного CITES означение животных. Во введении брошюры коротко описаны требования по клеймению подопечных наших животных и ответственности стоящие перед работниками которые вытекают из закона. В следующей части приведен наш негативный опыт такого клеймения в практике. Причины из-за которых возникают такие осложнения у нас мы уложили в три основополагающих пункта.

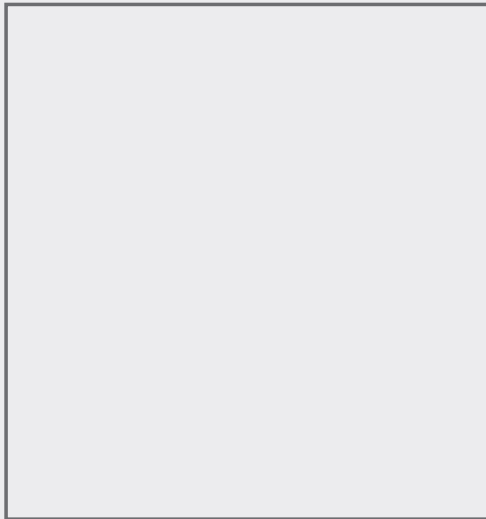
Vývoj populace orla mořského (*Haliaeetus albicilla*) v ČR v návaznosti na vývoj a současný stav evropské populace

Josef Rajchard a Jan Procházka

Orel mořský je druh s palearktickým rozšířením. Obývá většinu Evropy, střední a severní Asii, na západě zasahuje až do Grónska (Cramp & Simmons 1980, Fischer 1982, Helander & Stjernberg 2002). Jádrem evropské populace tvoří orlí hnízdičí na území skandinávských států. Ve střední Evropě jsou nejpočetnější populace v Německu okolo 400 párů a v Polsku 500 párů (Andreska et al. 1987, Helander & Stjernberg 2002, Mizera 2002).

Ekologickou nikou orla mořského jsou mořská i sladkovodní pobřeží, oblasti jezer, povodí velkých řek a rybníčné oblasti. Velikost revíru hnízdního páru závisí na charakteru území. Vlastní akční rádius orlího páru se v evropských zemích pohybuje v rozsahu 15 - 40 km, přičemž při optimálním množství potravy na norském pobřeží loví orlí pár ve vzdálenosti 3 - 4 km. Tyto údaje platí především v hnízdním období, v zimním období velikost jejich areálu závisí na nabídce potravy (Cramp & Simmons 1980, Fischer 1982, Ferguson-Lees & Christie 2001). U středoevropských populací jsou staří ptáci převážně stálí, zimu tráví většinou v blízkém okolí hnízdiště, mladí ptáci se z velké části potulují po vyvedení, v době tahu a v zimě v širokém okolí (Banzhaf 1937). Potulky mladých jedinců mají často charakter tahu (Hudec & Černý 1977).

Hlavní součástí trofické niky jsou ryby, ptáci a savci. Jejich skladba se mění v průběhu roku (zjara více ryb, v zimě více zesláblých, raněných nebo uhynulých zvířat) a podle místních pod-

Orel mořský

mínek (Fischer 1982). V Podunají a na Balkáně tvoří ryby v průměru více než 40 % potravy, oproti tomu v Norsku je to pouze 32 % (Černý 1961, Fischer 1982).

Díky přímému pronásledování a úbytku vhodných biotopů byl orel mořský od konce 19. století zcela vyhuben ve Velké Británii (1911), Dánsku, Rakousku, Egyptě, na Korsice (1959), Sardinii, Alžírsku, v Čechách a na Slovensku (1964), a také jinde v západní části areálu ustoupil z mnohých dřívějších hnízdišť (Hudec & Černý 1977). V ostatních zemích došlo k výraznému poklesu stavů orlů mořských. V těchto státech přežívaly zbytkové populace, které dosahovaly početnosti 10–30 % z původního stavu (Fentzloff 1979, Helander & Stjernberg 2002, Kollmann et al. 2002).

V Čechách hnízdil orel mořský přibližně do poloviny 19. století, kdy zanikla poslední ojedinělá hnízdiště v jihočeské rybníční pánvi (Černý 1961). Na jižní Moravě hnízdil ještě ve 20. letech 20. století (Hudec & Černý 1977). Příčinou jeho vymizení v ČR bylo bezesporu přímé pronásledování (Ševčík 1987).

Legislativní ochrana tohoto druhu zavedená ve většině států Evropy v průběhu 20. stol. zastavila úbytek zbytkové populace v Evropě (Helander & Stjernberg 2002). Ve státech jako bylo Norsko, Švédsko, Finsko, Německo, Polsko tj. státy kde slabé populace stále ještě přežívaly nastala první „vlna“ nárůstu počtu hnízdících párů. Tato rekolonizace probíhala poměrně pomalu (Kollmann et al. 2002).

Během „první rekolonizace“, tj. období nárůstu počtů hnízdících párů začala nabývat na stále větším významu chemická zátěž potravního řetězce (DDT, PCB, rtuť) a tlak na využití území (Dornbusch 1979, Helander et al. 1982, Falandysz et al. 1988, Falandysz et al. 1994, Mrlík 1997, Helander & Stjernberg 2002). V důsledku působení těchto nových vlivů došlo k opětovnému poklesu stavů a k výraznému snížení reprodukčních schopností orlů mořských. Pouze 60 % severní populace hnízdilo a vyhníždění na pobřeží bylo úspěšné jen u 22 % párů (Helander 1985). Chemickým zatížením byly postiženy nejvíce populace obývající přímořské oblasti, kde dochází k větší kumulaci chemických látek (Falandysz 1994, Olssen & Bergman 1995). Vnitrozemské populace byly ovlivněny převážně přímým pronásledováním a úbytkem vhodných biotopů vlivem zvyšování využívání území člověkem.

Teprve po roce 1970, po zákazu používání DDT ve většině států Evropy, došlo vlivem opětovného zvýšení reprodukční úspěšnosti orlů mořských k druhé vlně rekolonizace. Ta začala v jádru evropské populace orla mořského (Skandinávie, severní část Německa a Polska), tedy v oblastech, kde přežívaly zbytkové populace, a byla rychlejší než první vlna. Nejprve došlo k opětovnému obsazení tradičních hnízdišť. Tyto lokality poskytovaly optimální podmínky pro rozmnožování orlů mořských a ti se začali brzo šířit i do dalších oblastí. Tak byly postupně zazname-

návány pokusy o hnízdění i ve státech, kde byli orli v minulosti vyhubeni (Helander & Stjernberg 2002, Kollmann et al. 2002).

V souladu s opětovným obsazováním původních hnízdišť v mnoha zemích střední Evropy - na Ukrajině (Gorban & Salyga 1996), v Polsku (Mizera & Szymkiewicz 1991), Maďarsku (Tevely 1996). Na počátku osmdesátých let vznikla i populace orlů mořských v České republice (Ševčík 1997).

Nová hnízdní populace orla mořského v ČR vznikla na Třeboňsku počátkem 80. let. Do té doby orli využívali bývalá hnízdiště jen jako zimoviště. Zimující ptáci zřejmě přilétají z oblasti Baltského moře (Černý 1961, Hlásek 1979, Andreska et al. 1987). Na základě pravidelného sčítání zimovalo na začátku 80. let na Třeboňsku okolo 20 orlů. Toto množství řadilo tuto oblast k nejvýznamnějším zimovištím střední Evropy (Andreska et al. 1987). Početně je převyšovala pouze zimoviště Hortobágy puzsta v Maďarsku, kde zimovalo až 100 ex. a okolí Brandenburku (severně od Berlína) kde zimovalo 40–50 orlů (Ševčík 1997).

Na základě stále se zvyšujícího počtu zimujících orlů mořských i k prodloužení doby jejich odletu byla snaha aktivně orlům pomoci. Aktivní pomoc spočívala v přikrmování orlů mořských v zimním období a tím zlepšení potravní nabídky v tomto období, s cílem prodloužit jejich pobyt až do jarních měsíců. Zároveň byly ve vhodných porostech budovány základy umělých hnízd. Od stavby umělých hnízd však bylo v prostoru CHKO a BR Třeboňsko postupně upuštěno. Z celkového počtu více než deseti hnízd bylo obsazeno pouze jedno a to pouze jedenkrát. Orli dávají jednoznačně přednost svým původním hnízdům či stavbě nových (Andreska et al. 1987, Ševčík 1987). Podobně jako v některých státech Evropy (Švédsko, Německo ve Schleswicu-Holštýnsku) byli vypouštěni orli odchovaní v zajetí pro posílení divoké populace. Na Třeboňsku byli vypouštěni plně vzrostlí mladí ptáci (Andreska et al. 1987). Celkově bylo od roku 1978 do roku 1985 vypuštěno 9 orlů mořských, z toho jeden byl chycen do želez v Rakousku a jeden byl zastřelen. Projekt vypouštění orlů mořských z chovů v zajetí byl úspěšný, ať již zpracováním metodiky, či tím, že sledovaný pár, u něhož prokazatelně jeden z partnerů pocházel z vypuštěných orlů, vyvedl minimálně 12 mládat (Ševčík 1985, Ševčík 1997).

Vlivem skutečnosti, že na Třeboňsku zůstaly zachovány vhodné podmínky a také díky expanzi orlů do původních hnízdních oblastí docházelo k stále častějšímu setrvávání zimujících orlů do doby počátku hnízdění (únor, březen). K prvnímu neúspěšnému pokusu o zahnízdění došlo v roce 1971, kdy hnízdo s násadou spadlo (Hlásek 1979, Ševčík 1997). Tento pokus pravděpodobně souvisel s první vlnou rekolonizace orlů v Evropě a s prvotním nárůstem jejich počtů. Díky opětovnému poklesu stavů v celé Evropě vlivem dalších negativních faktorů zmíněných výše nebyl v následujících letech prokázán další pokus o hnízdění. Teprve až v roce 1984 bylo prokázáno další hnízdění a v roce 1988 byla po cca 150 letech poprvé úspěšně vyvedena 2 mládata. V roce 1984 došlo pravděpodobně k pokusům o zahnízdění v severních Čechách a na jižní Moravě (Martiško 1994, Kurka 1997).

Od poloviny osmdesátých let se počet hnízdících párů postupně zvyšoval (Ševčík 1997). V roce 1990 hnízdily v ČR 4 páry, v roce 1995 10 párů, v roce 2000 již kolem 20 párů a v roce 2004 okolo 30 párů. Jediná stabilní populace je v jižních Čechách (15–18 párů). Dále jsou v ČR dvě oblasti s počtem do 4 hnízdících párů a v ostatních místech hnízdí samotné páry.

V jižních Čechách je 80 % hnízd lokalizováno v 100 a víceletých lesních porostech do 500 m od okraje rybníka. Hnízda bývají nejčastěji stavěná na borovici lesní (56 %) a smrku ztepilém (32 %) (Procházka 2000, Procházka 2002). Jsou většinou umístěna na okrajích paseky, případně na okrajích vyšší skupiny stromů výrazně převyšující okolní porost (Kurka 1997, Ševčík 1997, Procházka 2000, Procházka 2002). Toto umístění hnízda umožňuje orlům snadné přilétání a odlétání z hnízda.

Z řady pozorování a ze zkušenosti z přikrmování lze předpokládat, že na Třeboňsku je potravní spektrum podobné jako na jiných vnitrozemských vodách kde ryby tvoří hlavní část potravního spektra (Fischer 1982, Procházka 2000). Pod hnízdy jsou pravidelně nalézány zbytky těl těchto druhů - kapr obecný (*Cyprinus carpio*), kachna divoká (*Anas platyrhynchos*), lyska černá (*Fulica atra*) a racek chechtavý (*Larus ridibundus*) (Procházka 2000, Procházka 2002).

Z výše uvedených skutečností je patrné, že hnízdní populace orla mořského v ČR vznikla v době dynamického nárůstu populací v celé Evropě. Tedy v době, kdy se orli začali šířit z tradičních oblastí a z početných stabilních populací do míst, kde vymizeli. Základem obnovené hnízdní populace se stali přezimující ptáci. Kolonizace území států střední a východní Evropy byla výrazně podpořena nárůstem stavů orlů mořských v západní a severní části areálu.

V současnosti na území ČR hnízdí 50–60 párů a počty zimujících orlů přesahují 100 ex. Nejprve byla obsazena původní hnízdiště v oblastech se zachovanými podmínkami a v souvislosti s nárůstem stavů dochází k obsazování nových lokalit.

Populace orla mořského je na území České republiky relativně stabilizovaná. V poslední době však bohužel dochází k ojedinělým zástřelům a případům otrav (zejména karbofurany) dravců včetně orlů mořských. V případě, že dojde k úmrtí hnízdícího orla v lokalitě s malým počtem párů může dojít k vymizení orlů z této oblasti na několik let. Na Českolipsku, kde hnízdily 4 páry, je dnes vinou dvou zástřelů počet párů snížen na 2 a populace se tak stala méně stabilní. Orel mořský je plně legislativně chráněn včetně hnízdních biotopů a je pro něj zpracován akční plán záchrany. Důležité je neustálé sledování tohoto druhu nejen jako ohroženého druhu, ale i jako významného bioindikátoru změn v přírodních ekosystémech.

Development of the European White-tailed Sea Eagle (*Haliaeetus albicilla*) population in the Czech Republic in relation to the development and current status of the European population. The history of the European White-tailed Sea Eagle population is introduced and the reasons for its population decrease are suggested. In some countries, the Sea Eagle population has been restored by strict protection. In the Czech Republic, the Sea Eagle had bred until the middle of 19th century when the last solitary breeding sites became abandoned in the South Bohemian fishpond basins. In the South Moravian region, the Sea Eagle was still breeding in the twenties of 20th century. In the last thirty years, the Czech White-tailed Sea Eagle population has been restored by strict protection subsidized by reintroduction. Active human help consist of feeding the birds during winter time and building of artificial nests. A new Sea Eagle population breeding in the Czech Republic arose in the Třeboň Basin Biosphere Reserve in the early 80ies. Until this time, the Sea Eagles, which probably came from the Baltic area, had used former breeding places only for wintering. The South Bohemian Sea Eagle population is unique: it exists in a densely inhabited landscape, mainly in areas with high-intensity carp rearing in artificial fishponds, and has been partly artificially restored (help to wintering birds and reintroduction of some individuals).

Развитие популяции орлана-белохвоста (*Haliaeetus albicilla*) в Чешской республике в соответствии с развитием и состоянием популяции в Европе. В статье представлена история популяции орлана-белохвоста и приведены причины изменений в его популяции. В некоторых государствах популяция орла морского была обновлена благодаря строгой его охране. В Чехии орлан-белохвост размножился до половины столетия последнее пустое гнездо было покинуто в округе рыбников южной Чехии. В районе Южной Моравии орлан-белохвост размножился еще и в 20 е годы 20 столетия. В последние лет популя-

ция орлана-белохвоста была обновлена благодаря строжайшей охране и дотированной реинтродукции. Активная помощь человека состояла из кормления птиц в зимнее время и строения искусственных гнезд. Новая популяция орланов-белохвостов которая размножается в Чехии появилась в охранной зоне Требоньского края в начале столетия.

До последнего времени орлан-белохвост который вероятно прилетел с прибалтийских областей использовал старые гезда только для зимовки. Популяция орланов в южной Чехии исключительна - обитает в глубине обжитых мест а главное в областях с высокой интенсивностью выращивания капра в искусственных рыбниках и была частично искусственно обновлена путем помощи зимующим птицам и реинтродукции нескольких экземпляров орлов.

Literatura:

- Andreska J., Hlášek J., Kaňka M., Ševčík J. & Trpák, P. (1987): Stabilizace populace orla mořského (*Haliaeetus albicilla*) v CHKO Třeboňsko. SÚPP a OP, Praha.
- Banzhaf W. (1937): Naturdenkmäler aus Pommerns Vogelwelt. I. Der Seeadler (*Haliaeetus albicilla*). Dohnriana.
- Cramp S. & Simmons K. E. L. (1980): The Birds of the Western palearctic. Vol. II. Oxford University Press, London.
- Černý W. (1961): Rezervace Velký Tisý jako zimoviště orlů mořských (*Haliaeetus albicilla*). Ochrana přírody 16: 107-110.
- Dornbusch M. (1979): Zur situation bestandsbedrohter Vogelarten. Der Falke 2: 378-381.
- Falandysz J., Jakuczun B. & Mizera T. (1988): Metals and organochlorines in four female white-tailed eagles. Mar.-Pollut.-Bull. 19/10: 521-526.
- Falandysz J., Yamashita N., Tanabe S., Tatsukawa R., Rucinska L., Mizera T. & Jakuczun B. (1994): Congener-specific analysis of polychlorinated biphenyls in white-tailed sea eagles (*Haliaeetus albicilla*) collected in Poland. Arch.-Environ.-Contam.-Toxicol. 26/1: 13-22.
- Fentzloff C. (1979): Die Handaufzucht von Greifögeln und Eulen. Hassmersheim.
- Ferguson-Lees J. & Christie D.A. (2001): Raptors of the world. Houghton Mifflin Company, New York.
- Fischer W. (1982): Die Seeadler. Wittenberg Lutherstadt, A. Ziemsen Verlag.
- Gorban I. & Salyga Y. (1996): Current status of the White-tailed Sea Eagle (*Haliaeetus albicilla*) in Ukraine. In: Meyburg B.U. & Chancellor R.D., Eagle studies. WWGBP.
- Helander B., Olsson M. & Reutergaardh L. (1982): Residue levels of organochlorine and mercury compounds in unhatched eggs and the relationships to breeding success in white-tailed sea eagles (*Haliaeetus albicilla*) in Sweden. Holarctic Ecology. 5/4: 349-366.
- Helander B. (1985): Reproduction of the white-tailed sea eagle (*Haliaeetus albicilla*) in Sweden. Holarctic Ecology 8/3: 211-227.
- Helander B. & Stjernberg T. (2002): Action plan for the conservation of White-tailed Sea Eagle (*Haliaeetus albicilla*). Bird-Life International, Strasbourg.
- Hlášek J. (1979): Třeboňsko, významné zimoviště orlů mořských. Živa 4: 150-151.
- Hudec K. & Černý W. (1977): Fauna ČSSR - Ptáci II. Academia, Praha.
- Kollmann R., Neumann T. & Struwe-Juhl B. (2002): Bestand und Schutz des Seeadlers (*Haliaeetus albicilla*) in Deutschland und seinen Nachbarländern. Corax 19, Sonderhaft 1: 1-14.
- Kurka P. (1997): Život mořských orlů na severu Čech. Jizerské a Lužické hory 7-8/ 8-10.
- Martiško J. (1994): Hnízdní rozšíření ptáků - Jihomoravský region část 1. Nepěvci. Moravské zemské muzeum, Brno.

Mizera T. (2002): Bestandsentwicklung und Schutz des Seeadlers (*Haliaeetus albicilla*) in Polen im Verlauf des 20 Jahrhunderts. *Corax* 19, Sonderhaft 1: 85-91.

Mizera T. & Szymkiewicz M. (1991): Trend, status and management of the White-tailed Sea Eagle (*Haliaeetus albicilla*) in Poland. *Bulletin Birds of Prey* 4: 1-10.

Mrlík V. (1997): Problematika cizorodých látek ve vejcích dravců na příkladu raroha velkého (*Falco cherrug*) v České republice a Slovenské republice. *Buteo* 9: 43-50.

Olsson A. & Bergman A. (1995): A new persistent contaminant detected in Baltic wildlife: Bis (4-chlorophenyl) sulfone. *Ambio* 24/2: 119-123.

Procházka J. (2000): Současný stav populace orla mořského (*Haliaeetus albicilla*) v jihočeském regionu. Diploma thesis. Jihočeská univerzita, České Budějovice.

Procházka J. (2002): Bestand, Verbreitung und Schutz des Seeadlers (*Haliaeetus albicilla*) in der Tschechischen Republic. *Corax* 19, Sonderhaft 1: 96-101.

Ševčík J. (1985): Orel mořský na Třeboňsku, problematika zimování a hnízdění. *Dravci* 1985. Sborník z ornitologické konference Přerov 14. - 16.11.1985: 229 - 234.

Ševčík J. (1987): Hnízdění orla mořského (*Haliaeetus albicilla*) na Třeboňsku. *Buteo* 2: 41-50.

Ševčík J. (1997): Několik poznatků o populaci orla mořského (*Haliaeetus albicilla*) na Třeboňsku a její ochraně. *Buteo* 9: 103-108.

Tevely R. (1996): Status of the White-tailed Sea Eagle (*Haliaeetus albicilla*) in Hungary. In: Meyburg B.U. & Chancellor R.D., Eagle studies. WWGBP.

Adresy autorů:

doc. RNDr. Ing. Josef Rajchard, Ph.D., katedra biologických disciplín, Zemědělská fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Studentská 13, 370 05 České Budějovice, tel.: 389 032 757, e-mail: rajchard@zf.jcu.cz

Ing. Jan Procházka, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR - Správa CHKO Kokořínsko, Česká 149, 276 01 Mělník, tel.: 315 728 066, e-mail: jan.prochazka@nature.cz

Náš příspěvek ke kampani EAZA „Žáby bijí na poplach“ (EAZA Year of the Frog Campaign 2007/2008 Amphibian alarm)

Soutěže pro veřejnost

Zuzana Štětková

Výtvarná soutěž „O nejkrásnější žabku, čolka či mloka“ byla zakončena slavnostním vyhlášením vítězů, kteří obojživelníky nejlépe ztvárnili, dne 1.5., kdy Zoo Ohrada oslavovala 69. výročí svého založení a uspořádala Velký den obojživelníků. Na tento den si také žáci pěti základních škol připravili vlastní prezentaci na vybrané žabí téma - Dej žábě zdravou kůži, Žabí sport, Fascinující proměna, Obojživelníci nejsou jen žáby a Nejsme bezbranní. Návštěvníci obdivovali nápaditost, elán a nadšení, s jakým děti předváděly scénky, své výrobky žabek, čolků a mloků a připravovali soutěžní úkoly.

31.5. v rámci Dne dětí v zoo jsme vyhlásili vítěze soutěže pro střední školy o nejpoutavější prezentaci kampaně vytvořené v PowerPointu.

Fotosoutěž „Viděli jste mě?“ měla za cíl nejen probudit zájem veřejnosti, ale také pomoci při mapování výskytu obojživelníků v ČR. Její průběh mohla veřejnost sledovat na internetových stránkách Zoo Ohrada, kde jsou nyní k vidění vítězné fotografie i výsledky mapování.

Contest for the public. Several competitions were launched to raise awareness of the public concerning amphibians including a creative contest for children to create the most beautiful frog or newt, a contest of secondary school students for the most attractive presentation of the campaign, which had to be created using Microsoft® PowerPoint, and a public photographic competition titled Did You See Me? On the occasion of the Big Amphibian Day on 1 May, competition presentations dedicated to amphibians were developed by students of five primary schools under the following themes - Give the Frog a Healthy Skin, Frog Sports, Fascinating Transformation, Amphibians Include Not Just Frogs, and We Are Not Helpless..

Výstava obojživelníků a nové druhy obojživelníků v naší zoo

Roman Kössl

Od června do září probíhala v prostorách vzdělávacího centra výstava živých obojživelníků naší přírody. Na výstavě mohli návštěvníci vidět 11 druhů obojživelníků žijících v České republice a také pulce asijské kuňky východní (*Bombina orientalis*), kteří se před zraky návštěvníků za dobu trvání výstavy proměnili v malé žabky.

Kampaň přispěla také ke zvýšení zájmu o chov obojživelníků v naší zoo. Ačkoliv většina druhů obojživelníků na výstavě ve vzdělávacím centru byla dočasně zapůjčena od firmy Naturaservis s.r.o., získali jsme do chovu zoologické zahrady tři nové druhy této skupiny - ropuchy krátkonohé (*Bufo calamita*) ze Zoo Riga, čolky horské (*Triturus alpestris*) ze Zoo Straubing a běžně chovanou kuňku východní (*Bombina orientalis*), kterou jsme rozmnožili za účelem ukázky průběhu metamorfózy na výstavě. Jako symbol našeho zapojení do ochrany obojživelníků se nám podařilo poprvé rozmnožit u nás již několik let chovaný druh - rosničky zelené.

Amphibian display and new amphibian species. From June to September, a display of live amphibians of the local fauna was underway. Three new species from this taxonomy group that has been only held to some limited extent so far were obtained for the zoo's collection.

Příspěvek k mapování výskytu obojživelníků v České republice

Roman Kössl, Martin Šandera

Jednou z aktivit pro veřejnost, kterou jsme připravili ke kampani EAZA na záchranu obojživelníků, byla i soutěž o nejlepší fotografii obojživelníka v jeho přirozeném prostředí. Fotosoutěž nesla název „Viděli jste mě“, protože obojživelníci jsou vzácní živočichové a samo setkání s nimi stojí za zaznamenání. Fotosoutěž měla za cíl probudit zájem veřejnosti o tuto skupinu živočichů. Druhým, neméně důležitým cílem bylo získání dat o lokalitě a čase fotografování. Data měla sloužit jako pomoc při mapování výskytu obojživelníků v České republice. Fotografie živočicha nám mohla potom napomoci určit konkrétní druh bez potřeby jeho znalosti ze strany vlastního pozorovatele, respektive autora fotografie, který ji přihlásil do soutěže. Vzhledem k tomu, že celá

soutěž už byla s tímto záměrem prezentována, bylo zasláno také větší množství nesoutěžních fotografií, jejichž autoři chtěli napomoci jen účelům mapování. Zpracování výsledků včetně určení jednotlivých druhů zajistil Mgr. Martin Šandera z Muzea přírody Český ráj a České herpetologické společnosti, jeden ze správců projektu „Mapování výskytu obojživelníků a plazů v ČR“ na BioLibu (www.biolib.cz).

Zkontrolováno případně doplněno bylo druhové určení u obrázků soutěžních i nesoutěžních. Podle informací připojených k obrázkům byla sestavena databáze obsahující celkem 48 záznamů od 27 autorů a spoluautorů. U většiny záznamů byla dohledána lokalizace umožňující stanovení kvadrátu a subkvadrátu síťového mapování výskytu organismů v ČR a nadmořské výšky lokality. U některých záznamů byla stanovena alespoň přibližná lokalizace. Vyřazeny byly dva záznamy bez údajů o alespoň přibližném místě fotografování obojživelníků a jeden záznam z Rakouska. Dále využitelná je tak databáze 45 faunistických záznamů. Tato data budou využita pro databázi výskytu obojživelníků a plazů v ČR na BioLibu.

Přehlednou tabulku s uvedením zaznamenaných druhů, přibližnou lokalizací, rokem nálezu a počtem pozorovaných obojživelníků naleznete na internetové stránce www.zoo-ohrada.cz. Údaje o výskytu byly získány z různých míst České republiky, nejvíce údajů je z jižních Čech, místa působení Zoo Ohrada. Celkem bylo alespoň jedním záznamem pokryto 24 kvadrátů, což představuje přibližně 3,5 % všech kvadrátů v ČR (celkový počet 678). Zaznamenáno bylo 11 druhů obojživelníků a skupina zelených skokanů bez rozlišení formy. Sestupně byly počty záznamů pro jednotlivé druhy následující: ropucha obecná 10, rosnička zelená 7, skokan zelený 7, skokan hnědý 5, skupina zelených skokanů (bez rozlišení forem) 4, kuňka obecná 3, ropucha zelená 2, skokan skřehotavý 2, skokan štíhlý 2, mlouk skvrnitý 1, čolek horský 1 a čolek obecný 1.

Celou akci lze hodnotit jako úspěšnou a tak se pokusíme mapování s fotografickou soutěží zopakovat i v roce 2009.

Support of mapping the distribution of amphibians around the Czech Republic. Zoo's contribution to the EAZA Year of the Frog Campaign included a public competition for the best photo of an amphibian in its native habitat. The operation aimed to raise public awareness concerning this animal group as well as to obtain data on distribution of the amphibians in the Czech Republic that might be helpful in mapping the home range. Total 45 useful records from 27 authors were received; in most cases, the photos were coming from the South of the Czech Republic. 11 amphibian species and a group of the edible frog (no specific form) were identified.

Pomoc migrujícím obojživelníkům - na jaře jsme aktivně pomáhali překonávat překážky migrujícím ropuchám obecným v jedné lokalitě CHKO Blanský les. Zde jsme instalovali mobilní přechod přes betonový stupeň v korytě potoka, který je hlavní migrační trasou zdejší populace a podchodem pod silnicí.

Odchov rosniček zelených (*Hyla arborea*) v Zoo Ohrada

Roman Kössl

Rosnička zelená (*Hyla arborea*) je zcela jistě nejoblíbenější žábou naší přírody. V minulosti byla často chytána a chována doma ve sklenicích pro její příjemný vzhled i domnělou schopnost předpovídat počasí. Často byli drženi jen samci, které bylo možné nalézt v zahradách díky jejich výraznému hlasu. Rosnička zelená u nás dlouho nebyla zařazena v seznamu chráněných druhů živočichů, byť omylem, a v dobách, kdy nebylo snadné získat exotické druhy žab, návody na její chov bývaly součástí snad každé teraristické příručky - víceméně s popisem její biologie v přírodě než skutečným návodem na rozmnožování v teráriu (např. Vergner, 1986). Evropští obojživelníci nebyli v zoologických zahradách nikdy častou součástí kolekcí zvířat a nejsou ani dnes. Máme-li ale možnost nahlédnout do interní poptávky zoologických zahrad na stránkách EAZA, můžeme zaregistrovat jistý zvýšený zájem. V přírodě jde ale většinou o druhy ohrožené a pro chov tedy také prakticky nedostupné. O to větší tedy musí být snaha dlouhodobě udržet jejich současné populace chované nyní v kolekcích zoo. Použitelné metodiky jejich odchovu mohou být pak využity například při reintrodukcii druhů po jejich vymizení z přírodních lokalit.

Rosničky zelené chováme v naší zoo od roku 2005. Jedná se o dva samce a dvě samice, v době příchodu již dospělé jedince neznámého stáří. Již od prvního roku jejich pobytu u nás

jsme se snažili o jejich rozmnožení. Žáby každoročně zimují - pohromadě v malé skleněné nádrži s drobnými křemennými valouny na dně, mezi kterými je udržována voda, s hrstí vlhkého rašeliníku. Zimovací nádrž je překryta jemným plastovým pletivem a umístěna na dva až tři měsíce (konec prosince – začátek ledna až konec února resp. března) do velmi vlhkého sklepa, při teplotě v rozmezí 3–8°C. Zajímavé je, že rosničky jsou při těchto teplotách částečně aktivní – při pravidelných kontrolách zjišťujeme, že jednotliví jedinci se občas přemísťují. Nejčastěji sedí v rohu na skle těsně pod plastovým víkem, někdy se ukrývají pod rašeliník. Při snaze o rozmnožení jsme vyzkoušeli různá chovatelská zařízení od venkovní klece, kde jsme se snažili vytvořit co nejpřirozenější prostředí, až po různé velké terária s různě velkou plochou vody, filtrací, různými rostlinami a umělým osvětlením. Až do letošního roku bez jakéhokoliv úspěchu.

Na základě informací o úspěšném projektu reintrodukce rosniček v Lotyšsku s uměle odchovávanými jedinci, jsme se rozhodli kontaktovat kolegy v zoologické zahradě v Rize, kteří mají zkušenosti i s odchovy dalších druhů evropských obojživelníků, a získali jsme od nich jejich metodiku k chovu těchto žab. Po probuzení žab ze zimního spánku jsme se snažili vytvořit podobné podmínky, které by pomohly k úspěšnému odchovu mládat.

Také v Zoo Riga zimují žáby v po dobu zhruba třech měsíců (Zvirgzs et al., 1995), s tím rozdílem, že období zimování (a tedy i probuzení) nastává až o dva měsíce dříve než u nás, protože zimovací bedny umísťují v ledniče. Při našem způsobu zimování musíme se začátkem hibernace vyčkat, až teploty ve sklepech dosáhnou požadovaných hodnot.

Po probuzení byly rosničky vypuštěny do terária o rozměrech 60×40×50 cm s předním vstupem. V teráriu byly umístěny dva plastové květináče s rostlinami (*Tradescantia*) v inertním substrátu, voda byla udržována v celé ploše terária v úrovni asi 5 cm, kde byly umístěny menší rostliny vodních hyacintů (*Eichhornia crassipes*). Terárium bylo shora osvětlováno zářivkovou trubicí 18W a doba umělého osvětlení byla postupně prodlužována až na 9 hodin. Terárium bylo v místnosti s přístupem denního světla, proto bylo prodlužování dne přirozené. Umělým osvětlením byla zvyšována pouze intenzita světla - rosnička je heliofilní druh (Zwach, 2009) a ráda se sluní. V Rize navíc vystavují zvířata 2x denně (1 hod. a 0,5 hod.) měkkému nebo normálnímu UV (Zvirgzs et al., 1995), proto byla do terária umístěna kompaktní UV žárovka (ReptiGlo 2.0 UVB, 26 W), kterou jsme na rozdíl od Rigy nechávali svítit po celou dobu rozsvícení zářivky. Přídavné topení nebylo využíváno. Rosničky byly intenzivně krmeny cvrčky *Gryllus* sp., larvami zavíječů voskových *Galleria mellonella* a mouchami, zejména uměle množenými *Musca domestica*.

V Rize je rozmnožování stimulováno injekcemi hormonu, které jsou samcům i samicím podávány již na začátku března (tedy zhruba měsíc po ukončení zimování). Jedná se o syntetickou analogii luliberinu, který se v Lotyšsku vyrábí pod názvem surphagon (Zvirgzs et al., 1995). Domnívali jsme se, že nebude problém získat některý z analogických preparátů folikuly stimulujícího hormonu vyráběného za účelem léčby neplodnosti u lidí. Shánění hormonálního přípravku obnášelo několik telefonátů do různých, zejména privátních center pro umělé oplodnění, či léčbu neplodnosti, kde se takovéto preparáty běžně využívají. Zjistili jsme, že na trhu je několik druhů těchto preparátů, přičemž lotyšský výrobek u nás není známý. Naše snaha ovšem narazila především na cenu těchto výrobků, která se pohybuje v tisícikorunových sumách, ale také na nemožnost zakoupit preparát prostřednictvím takového centra nebo na podezřívavost personálu, že za dotazem na hormon pro žáby skrýváme pouze svůj stud hovořit o vlastních problémech s plodností a počtím. Teoreticky bychom mohli vyzkoušet také dostupnější Praedyn (resp. Pregnil) - choriogonadotropin, používaný při umělé stimulaci rozmnožování drápatků například v chovech Přírodovědecké fakulty UK v Praze, ale pro úspěch jsme chtěli zachovat co nejpůvodnější podmínky podle Rigy.

Na rozdíl od Rigy jsme se zatím jako podpůrný prostředek pokusili použít pro zvýšení aktivity žab přehrávání zvukového záznamu hlasu samců rosniček. Pářící hlas samců žab je v době rozmnožování orientací pro samice a je známo, že má fyziologické účinky na ostatní jedince druhu - právě vlivem na produkci hormonů (Baruš et al., 1992). Opakovaným nahráváním asi 1,5 minuty dlouhého záznamu vokalizujícího samce postupně vznikla 1 a půl hodiny dlouhá nahrávka, která byla téměř denně (mimo víkendů) přehrávána vcelku přibližně v době od 15:30 hodin, někdy také část záznamu v ranních hodinách. Reprodukční byl umístěn mimo terárium, přibližně 2 metry od něj. Hlasitost byla nastavena zhruba na intenzitu skutečně vokalizujícího jedince. Samce rosniček lze snadno vyprovokovat ke skřehotání hlasitými zvuky (Baruš et al., 1992). Také odezva našich samců byla pravidelně pozitivní. Většinou již po několika minutách se začali v teráriu ozývat. Někdy jen krátce, jindy se připojili v dlouhém samčím chóru. Zejména zpočátku tomu předcházelo aktivní vyhledávání protivníka, kdy některý ze samců vyskočil na sklo směrem ke zdroji hlasu, vzrušeně pobíhal po skle, jako by se snažil skřehotajícího jedince najít. Jindy samci začali skřehotat v klidu ukrytí v listí rostlin. Nikdy nebyla pozorována vokalizace z vody.

Přibližně po měsíci od nastavení všech vhodných podmínek a zahájení umělé vokální stimulace, 12. 5. byla ve vodě objevena snůška v několika shlucích, většinou umístěná na kořenech vodních hyacintů, občas rozptoušená i po skle a listech rostlin nad vodou. Vzhledem k tomu, že bylo pondělí, a v pátek zpozdělo v nádrži ještě žádná snůška nebyla, musely rosničky nakládat vajíčka nejdříve v pátek 9.5. večer. Zárodky byly již protáhlého tvaru a malí pulci se postupně rozplavávali po nádrži. Podle Baruše et al. (1992) dochází za normálních podmínek k líhnutí larev asi za dva týdny po naklazení, přitom ale uvádí pozorování jiného autora, kdy při teplotách 19–20 °C docházelo k líhnutí již po dvou dnech. V Rize se larvy líhnou přibližně po 8–10 dnech při pokojové teplotě, později jsou chovány při denních teplotách 24–27 °C (Zvirgzs et al., 1995). U nás dosahovaly teploty v teráriu až 27 °C, teplota vody byla 25 °C. V tyto dny bylo neobvykle teplé počasí a teplotu v nádrži nebylo možné regulovat. Bez použití hormonu jsme na vykladení vajec nebyli připraveni a v nádrži nebylo instalováno vzduchování. To byly nejpravděpodobnější důvody rychlého hynutí všech larev ve velmi krátké době. Již druhý den byla většina pulců nepohyblivá a nakonec uhynuli všichni.

V týdnu 19.–25. 5. se jedna ze samic zdržovala často ve vodě, břicho měla viditelně větší. Pokračovali jsme ve vokální stimulaci, v pátek byla provedena výměna vody, byla instalována filtrace a připraveno vzduchování. Snůška byla objevena v pondělí 26.5. ráno. Vajíčka byla menší než v prvním případě, v menších shlucích i po několika kusech. Při provzdušňování vody bylo protahování zárodků pozorovatelné druhý den a poté bylo až do 30.5. možné pozorovat postupně se rozplavávající larvy. Nebyly zatím příliš pohyblivé, nechávali se unášet proudem vody a zavěšovali se na sklo, kde pak nehybně visely. O další den později již byla většina pulců plně diferencovaná, se zřetelně odděleným tělem a ocáskem a aktivně pohyblivá. Larvy byly umístěny do nádrží s vodou o rozměrech 40×25×20 cm s provzdušňováním a několika výhony vodních rostlin *Elodea*, vždy v počtu přibližně 40 jedinců (ne více než 4 jedinci na litr vody). Umělá světla ani topení nebyly používány. Pulci byli krmeni krmivem pro akvarijní ryby (zejména *Spirulina* v tabletách, vločky *Tetramin*). Vzhledem k tomu, že v nádržích se samovolně přemnožovaly zelené řasy, pulci se živili také touto přirozenou potravou. Vývoj larev probíhal značně nevyrovnaně, což zřejmě odpovídá přirozeným podmínkám (Baruš et al., 1992). Úmrtnost pulců byla v průběhu vývoje poměrně velká a pozorovali jsme i kanibalismus. Metamorfóza (od líhnutí) trvala 39–78 dní. Průměrná délka metamorfovaných žabek se pohybovala okolo 16 mm. Celkem metamorfovalo o něco málo více než 20 žabek z počátečního počtu asi 200 larev. Některé žáby ale uhynuly ještě v počátku suchozemské fáze. Úmrtnost byla tedy oproti výsledkům v Rize poměrně velká

(zde metamorfovalo až 60–70 % všech larev, Zvirgzs et al., 1995). Žabky byly zpočátku krmeny Drosophilami a nejmenšími instary cvrčků, později mouchami a většími cvrčky. O předkládané mšice nejevily zájem.

Po několika neúspěšných letech se nám podařilo odchovat rosničky zelené v teráriu. Předpokládáme, že k aktivnímu sexuálnímu chování dopomohly také nově vytvořené podmínky po vzoru Zoologické zahrady v Rize, především vysoká intenzita osvětlení a UVB záření. A i když rozmnožování nakonec nebylo stimulováno injekcemi hormonů, stimulace bylo pravděpodobně dosaženo vokalizací, která měla být původně jen podpůrným prostředkem. Doufejme, že úspěšnost a použitelnost této metody se potvrdí v následujících letech.

European tree frogs raised at Ohrada Zoo. The European amphibian species are not very common in zoological parks. Compared to more frequent exotic species, the breeding techniques are not well-developed. As this mostly involves species threatened in the wild, thus, largely not available for captive collections, the more intensive efforts should be made to preserve their existing populations held in zoos. This paper describes the reproduction success in the European tree frog (*Hyla arborea*) by means of artificial vocal stimulation.

Literatura:

Baruš V., Oliva O., et al. (1992): Obojživelníci Amphibia, Fauna ČSFR. Academia, Praha
Čihař J., (1989): Teraristika. Práce, Praha
Vergner J., Vergnerová O., (1986): Chov terarijních zvířat. SZN Praha
Zvirgzs J., Stasuls M., Vilnitis V. (1995): Reintroduction of the European Tree Frog (*Hyla arborea*) in Latvia. Memoranda Soc.Fauna Flora Fennica 71:139-142.
Zwach I. (2009): Obojživelníci a plazi České republiky. Grada Publishing, a.s., Praha

SUMMARY

Despite the fact the year 2008 was not so filled with new exhibits as the previous one, the zoo managed to achieve the second highest visitor number in its history as well as introduce new animal species to the public. A new exhibit named Koati was finished and opened to provide housing for the South American coati (*Nasua nasua*) and two callitrichids, the pygmy marmoset (*Callithrix pygmaea*) and the cotton-top tamarin (*Saguinus oedipus*). A new large aviary for Eurasian spoonbills (*Platalea leucorodia*) was opened including a biological wastewater treatment facility in the background. Development of a viewing bridge on the side of the Munický Pond near the Zoo Restaurant was launched.

Important reproduction success occurred in the greater flamingo (*Phoenicopterus ruber roseus*) flock and in owls. Several young birds raised in the Czech Forest aviary tested the breeding potential of a mixed exhibit of Czech forest bird species. 2008 was a year of successful reproduction in three Czech serpent fauna species; one of the local endangered amphibians, the Eurasian tree frog (*Hyla arborea*) was even bred.

Total 264 individuals of diverse local wildlife species passed through the wildlife rescue centre in Rozov by Temelín, which is operated by the zoo. Out of the number above, 107 animals were released back in the wild or transferred to other rescue centres. The numbers of individuals brought in without a reason, which namely involves the roe deer, are getting lower year by year, which is good news.

In 2008, installation of equipment in the zoo education centre was completed. Up to 67% of the conservation education programmes took place at the centre and 31% were performed in form of talks in kindergartens and primary schools; zoo guided tours made 2% only. There were total 275 conservation education programmes attended by 6,234 students in 2008. The Education and Promotion Department produced new information and interpretation boards that were ready for installation at the end of the year. The Zoo Club established in the co-operation with the Children Centre in České Budějovice became a new item in the range of the programmes. Again, the zoo participated on the new EAZA campaign to a great extent; this time it was the Year of the Frog Campaign 2008 with many competitions, presentations, and even a display of live amphibians, members of the local wildlife.

The 2008 main season showed that the refreshment kiosk on the side of the fish pond did well in addition to the new Zoo Restaurant opened this year. The restaurant as such has 130 seats available and it turned out that it could serve the needs of not just the zoo visitors, but even those of other guests enjoying wedding feasts, banquets and celebrations, and workshops, and also provide catering services.

The zoo received 230,331 visitors, which is 42,496 persons less compared to the previous year. The number above comprised 106,094 visitors paying a full entrance fee, 86,008 children and seniors (reduced fee), and 38,229 persons that entered free of any charge - children under 3 years and disabled.

СВОДКА

???????

Vydala: Zoo Ohrada Hluboká nad Vltavou, 2009

Redakce výroční zprávy: RNDr. Roman Kössl

Fotografie na titulní straně: rosnička zelená (*Hyla arborea*), foto Roman Kössl

Tato publikace neprošla jazykovou úpravou

Grafická úprava: Studio Gabreta spol. s.r.o.

Tisk: Tiskárna PROTISK s.r.o., České Budějovice

Náklad: 500 kusů